

Bulgarija nenusileis prieš Rusiją

Rusija pertrauke ryšius su Bulgarija?

Graikų premieras resignavo

Skirtingos žinios apie Balkanus

Rumunija ir Graikija pasiliks neutrališkomis - sako bulgarų premieras

Rumunija perspėjusi Bulgariją - sako Paryžius

Graikija protestavusi prieš sulaužymą jos neutraliteto išsodinant kariuomenę Solonikoje

LONDONAS, spalio 6. — Gautos žinios kad Graikijos premieras Venizelos resignavo, Graikijos karaliui Konstantinui pranešus jam, kad jis negalėjęs išpildyti ministerijos uždavinių. Kiek pirmiau premieras Venizelos pranešė atstovų butui, kad talkininkai išsodino savo kariuomenę Solonikoje. Delei to kilo labai smarkus ginčas tarp atstovų. Tuli atstovai kaltino Venizelą, kad jis nori tyčiomis intraukti šalį į karą. Jis teisinosi, tečiaus pabrėžė, kad valdžia palaikys sutartį su Serbija, net jei ir prisieiti stoti karėn su Vokietija.

Parlamentas po ilgų ginčų 142 balsais prieš 102 b. (13 atstovų visai susilaikė nuo balsavimo) pritarė dabartinei ministerijos politikai ir užreikšė jai užsitikėjimą.

Parlamento užsitikėjimas Venizelos kabinetu ir priverstinas resignavimas Venizelos, aiškinama, kaipo atvirus nesutikimus ministerijos su karalium Konstantinu.

Venizelos buvo vienu iš karščiausių šalininkų talkininkų.

BERLINAS, spalio 6. — Nebelieka jokios abejonės, kad Bulgarija savo likimą pavedė centralių valstybių rankas ir kariaus drauge su jomis.

Tai parodo Bulgarijos premiero M. Radoslavoff užreikšimas, kad mobilizacija padaryta ne vien palaikymui ginkluoto neutraliteto, kaip buvo skelbiama pirmiau, bet ir apginimui Bulgarijos neprigulmybės. Bulgarija ištiesianti savo rubežius į šiaurvakarius ir pietus.

Radoslavoff taipgi užreikšė, kad Rumunija susitaikė su centralėmis valstybėmis ir pa-

siliks neutrališka laike užpuolimo ant Serbijos, nežiurint kas nę atsitiktų Balkanuose.

Premieras taipgi užtikrino, kad ir Graikija laikysis nuostoliai laike užpuolimo Bulgarijos ant Serbijos.

Vokietijos laikraščiai ir gi abejoja ar Graikija susidės su talkininkais. Jie nurodo į Venizelos protestą prieš išsodinimą talkininkų kariuomenės Solonikoje. Venizelos protestavęs delto, kad Graikija nori palaikyti neutraliteto ir pasiteisinimas, kad kariuomenė siūčiama į Serbiją, neįteisina talkininkų pasielgimo.

Laikraščiai priduroda daug svarbos tam protestui prieš sulaužymą Graikijos neutraliteto. Tas talkininkų pasielgimas būtų lygiam vokiečių pasielgimui su Belgija, vienok talkininkai nieko apie tai nesako.

Manoma taipgi, kad Bulgarija nieko netaisakys į Rusijos ultimatumą, kurio laikas pasibaigė vakar po piet.

LONDONAS, spalio 6. — Neoficialės žinios ateina, kad Rusija pildydama savo ultimatumą, pertraukė ryšius su Bulgarija ir atšaukė savo ambasadorių ir konsulus.

Pranešimas iš Sofijos sako, kad premieras Radoslavoff išsitaręs, kad "Mes susidurėme su kare ir turime ginti mūsų tautinius reikalus." Tas parodytu, kad Bulgarija pertraukė ryšius su Rusija ir stosi į karę.

Iš Petrogrado pranešama, kal ultimatus Bulgarijai imteiktas ne nedėlioje, kaip buvo paskelbta, bet panedėlyje, 4 v. po piet, todėl jo laikas užsibaigė vakar (utarninke) 4 v. po piet. Vienok nelaukiama, kad

Bulgarija išpildytų caro reikalavimus.

Paryžiaus laikraštis "Matin" rašo, kad Rumunijos valdžia du sykiu pranešus Bulgarijos valdžiai, kad pastarosios mobilizavimas kariuomenės skaitysis nedraugišku pasielgimu. Tas laikraštis taipgi sako, kad Rumunija yra pasirengusi kiekvienam atsitikime atremti netikėtą ataką.

SAUDĖ I GRAIKŲ LAIVUS.

ATHENAI, spalio 6. — Vakar čia gauta žinios, kad bulgarų muitinės laivai Aegean juroje apšaudė tris graikų žėglius laivus, kurie tečiaus ištruko nesugadintais. Vienok tas incidentas čia pagimdė didelį sumišimą.

KAIZERIS ATSPRASE UŽ PASKANDINIMĄ ARABICO.

Vokietija atlygins už žuvusius amerikiečius.

WASHINGTON, D. C., spalio 6. — Valstybės sekretorius Lansing vakar paskelbė, kad Vokietija atsprasė už paskandinimą laivo Arabico ir sutinka atlyginti už žuvusius ant to laivo amerikiečius.

Tas paskelbimas įvyko po konferencijos valstybės sekretoriaus Lansingo su Vokietijos ambasadorium grafu von Bernstorff.

Kiek reikės apmokėti už žuvusius amerikiečius bus apsvartyta sekamoj valstybės sekretoriaus su ambasadorium konferencijoje.

Drauge ambasadorius pranešė, kad pojurinių laivelių komanduotojams yra išleistos taisyklės, aštriai draudžiančios skandinti pasažierinius laivus, ir apie panašius atsitikimus atcityje kaip Arabico paskandinimas negali būti nė kalbos.

Kadangi dabar pilnai susitalkyta link paskandinimo Arabico, neužilgo bus iškeltas Lusitanijos paskandinimas ir manoma taip pat pasekmingai bus susitalkyta, kaip ir šiame incidente.

3,000 DARBININKŲ STREIKUOJA.

MEERIDEN, Conn., spalio 5. — Apie 3,000 sidabro ir stiklo darbininkų, dirbusių penkiose International Silver Co. dirbtuvėse sustreikavo, kompanijai atsisakius išpildyti jų reikalavimus.

Sustreikavo ir Manning, Bowman and Co. darbininkai.

VITEBSKAN suvažiavo daugybė pabėgėlių iš Rygos, Vilniaus, Dvinsko, Kreichburgo, Jakobštado ir kitų miestų. Vienu žydy atbėgę esą Vitebske apie 40,000. Vitebskan atkelta apie 100 fabriky ir dirbtuvių. Valdžios įstaigos Dvinsko, Vilniaus, Bielostoko, Švenčionų, taipogi daugybė mokyklų iš karės palaikių persikėlė Vitebskan.

Caro "malonės" Ukrainai

"Slavų išliuosuotojas" uždarė visus ukrainų laikraščius ir uždraudė spausdinti knygas ukrainų kalboje

"Rygos Garsas" šiaip rašo apie dabartinį Ukrainos padėjimą:

Ukrainai (kitaip: rusinai, rusnakai, mažarusiai) savo spaudos nebeturi; ji vienu pluksnos pabraukimu nušluota iš jų visuomenės, ir ištisa, didžiulė, apie 33 milijonus žmonių tauta, nebepali paprastu prigimtu būdu išreikšti savo minčių, siekių ir laukimų, nebepali dalyvauti, išrišant tuos painius ir skaudžius bauginančius klausimus, kuriuos sukėlė karės nusidavimai.

Kaip tai galėjo atsitikti? Klausia "Dien" No. 229. Atsakymas į tą keistą klausimą atskleidžia mūsų akims liudną, keistą ir baisų pavaišlą vietos valdžios sauvalės. Ligi tik paskelbė karę, tuoj buvo visam karės laikui sustabdyta "Rada", nors dar paskutiniame numeryje rašė apie visų vienybę, atmušant priešininką nuo tos valstijos, į kurią pridera Ukraina-Mažarusija. Istikimumas neišgelbėjo laikraščio vien tik delto, kad jis — ukrainiškas. Neilgai trukus sustabdė ir kitus ukrainų leidinius: "Literaturno-Naukovi Vistnik", "Majak", "Svitlo", kur niekados niekas nieko bloga nebuvo pasergėjęs. Pagalios, 9 d. sausio mėn. 1915 m. išėjo įsakymas nebeleisti, kad būtų spausdinama by kokie ukrainų laikraščiai. Iš spaustuvų buvo atimta teisė juos spausdinti. Tai buvo Kijeve, Ukrainos sostapilėje.

Buvo tad mėginta ne Ukrainoje spausdinti. Bet ir Maskvoje "Tepla Rosa" tapo sustabdyta, nors ji jokių politikos straipnių nedėjo, bet tik ukio. Charkove neleista nei pradėti. Odesoje buvo leista "Osnova", bet cenzoriai pareikalavo, kad kiekvieno rankraščio jiems būtų duodama po tris egzempliorius. Kam tai? Bet kai ir tai buvo padaryta, atsakė ukrainiškai niekas nemokas. Taip paduotoji medega ten ir tebeguli.

Kijevo valdžia vėl pareikalavo, kad ukrainai priimtų savo kalbai rusų rašybą, kuri ukrainų kalbos dvasiai, nei pačiam kalbomokslui netinka.

Užėmus ukrainų Galiciją, ten imta tas-pat daryti. Ligi tik pasirodė čia gr. Bobrinskis su Cichačevu, kaip tuojaus visa ukrainų spauda (apie 50 periodinių leidinių) buvo užginta, ukrainų knygų sankrovos, kultūros švietimo draugijos, knygynai, kitkas uždaryta. Ukrainų iškabos, parašai gatvėse, geležinkelio stotyse ir visose vietose vietose buvo išnaikinta, — visa buvo užginta, kas nors ma-

Rusai eina priekyn

Rusai pradėjo naują ofensivą nuo Rygos iki Vilniaus ir stumia vokiečius atgal

Atsiēmė daug miestelių

LONDONAS, spalio 6. — Rusai, kurie per penkis mėnesius beveik be jokios pertraukos traukėsi prieš vokiečius, pradėjo naują ofensivą gana ilgame fronte ir stumia vokiečius atgal.

Nuo Rygos iki pietryčių nuo Vilniaus caro kariuomenė eina priekyn, mušdama vokiečius ir atimdama nuo jų kaimus ir miestelius.

PETROGRADAS, spalio 5. — Vokiečiai vartodami didžiasias kanuoles pradėjo smarkų bombardavimą tarp geležinkelio ir ežero Sventas, prie Dinaburko. Po to padarė ataką ir užėmė dalį rusų tranšejų. Tečiaus rusų artilerija ir smarki kontrataka išvijo vokiečius su dideliais nuostoliais.

Kobiany apygardoje rusai atsiēmė kaimą Borovią, o rusų štikai išvijo vokiečius iš Telio ir Kozly kaimų; vokiečiai taipgi atmušė algal tarp Kazėnų ir Pastovijų.

Chemeriškių ir Stakovci apygardos rusai atsiēmė kelis kaimus ir suėmė 300 belaisvių ir daug kanuolių.

Tarp Smorgonės ir Pripetės pelkių nėra permainingų.

Galicijoje rusai irgi turi laimėjimų, suėmė 200 belaisvių ir kulkasvaidžių, o dviejose vietose perėjo upę Styr ir išvijo austrus iš Cmony.

10,000 DARBININKŲ SUSTREIKAVO.

SHENECTADY, N. Y., spalio 5. — Vakar sustreikavo 10,000 organizuotų General Electric Co. darbininkų. Nestreikuoja šaltkalviai, "cormakers" ir moulderiai. Reikalauja pakelimo algos ir 8 val. darbo dienos. Viso toje dirbtuvėje dirba apie 16,000 darbininkų.

Kompanija sutinka įvesti 52½ val. darbo į savaitę.

žiausią turėjo ukrainiškumo žymę.

Kokių tikslu, kam atimama iš ukrainų brangiausias jų turas — gimtoji kalba? Kokia bus valstijai iš to nauda? Klausia ukrainai ir šaukias Dumos, kad ji nuimtų nuo jų lupų raištį.

—o—

Taip tas "brolių slavų išliuosuotojas", elgiasi su ukrainais. Nestebėtina tad, kad jie linksta prie austrų su vokiečiais.

Ir kokių "malonių" Lietuva dar gali tikėtis nuo caro?

Išsprogdino vokiečių traukinį

Labai smarkūs mušiai slaučia Champagne, Arras ir Argonnos apygardose, bet be jokių pasekmių talkininkams

Atakos daromos kas valandą

LONDONAS, spalio 6. — Francuzai, ar-tai norėdami padaryti naują užpuolimą, ar tai norėdami, kad vokiečiai išvežtų dalį savo kariuomenės iš Champagne pradėjo baisų artilerijos veikimą prieš Vokietijos kronprincio armiją Argonnoje.

Champagne mušiai tebesitęsia tuo pačiu smarkumu, vokiečiams vartojant troškinančius gazus, tečiaus tie mušiai nedavė jokių pasekmių.

PARYŽIUS, spalio 6. — Oficialiai paskelbta, kad francuzų artilerija išsprogdino vokiečių traukinį į šiaurę nuo Verduno, arti Ornes.

Smarkus artilerijos šaudymas parodas naują rengimąsi prie užpuolimo, slaučia Champagne distrikte. Ypač didelė kanopada slaučia ant francuzų sparnų kur įvyko smarkios atakos.

Nuo Labasee kanalo iki Arras kruvinų tranšejų mušiai bombomis ir štikais tęsiasi be jokios pertraukos jau tris dienas. Vokiečiai visu smarkumu gula ant anglų pozicijų į šiaurvakarius nuo Lens, kur jie padarė mažą progresą.

Francuzų fronte į šiaurę nuo Arras mažesni apkasai eina iš rankų į rankas. Atakos ir kontr-atakos įvyksta beveik kas valandą. Išskinti vokiečių pulkai daro ataką su naujomis spėkomis ir naujai privežtomis bombomis ir laimi apkasus, kad vėl juos atidavus su dideliais nuostoliais naujoji francuzų kontr-atakų. Kadangi pėstininkų mušiai eina labai arti, artilerija turi pasigandinti vien apšaudymu užpakalinių pozicijų, kad neprileidus privežti rezervus.

Nežiurint visų smarkumų mušių talkininkai nepadarė jokio progreso nė Artois, nė Champagne apygardoje.

Francuzų aviatoriai numetė 50 bombų ant Bariches geležinkelio stoties arti Peranne.

Nuostoliai aviatorių tarpe per paskutinius kelias dienas buvo labai dideli Artois ir Champagne distriktuose.

BERLINAS, spalio 5. — Rusai, gerai prisirengę, padarė smarkę ataką tarp Pastovijų ir Smargonės, bet jų ataka pranyko su dideliais nuostoliais. Bandė atakuoti ir naktį, bet be pasekmių. Atmušta rusų ataka ir ties Linevada ant Dauguvos upės. Kitose vietose permaininga.

Kares Vaizdai

Kareiviai pozicijose, kaip magometonai per Ramazaną: dieną pasninkauja; bet ligi tik sutemsta, prasideda visų apsirijimas. Didžiausiais atsargumais atvažiuoja virtuvės; jų tekiniai, kad nedundėtų aprišti lūkatais. Dalijama karšta sriuba. Atsiranda duonos, konservų, cukraus. Duobėse, kur yra visiškai pirmųjų būdu sukrautų krosnių, sukuriama ugnis. Dieną jų kurinti negali, nes priešrinkas, pasergėjęs dumus, tuoj ima tą vietą apšaudyti. O naktį nesimato.

Arbatą geriam taip pat naktimis. Arbatą — malonus daiktas; bet pasitaisyti jos čia taip sunku, jog kartais imi ir atsiskaiti nuo to malonumo. Reikia atvilkti žabų, sukurti ugnis, nuėiti į šulinį vandens, o jis gerai atokiai.

Žiemą, pulkui stovint ten, kur vandens visiškai nėra, mes paprastai vartojame sniegą. Pridėję katiliuką dažnai nevyskai švaraus sniego, kaitėme ant ugnies. Sutirpus pridėdavome truputį. Taip bent kelis kartus, nes sulig kareivio sumetimo, vandens gali gauti iš sniego keturius kartus daugiau.

Šiandien man eilė susilūdyti arbatos. Sumetant visus vargus, aš mielu noru bučiau atsiskaitęs nuo arbatos. Bet eilė... Čia ji griežtai pildoma ir bandymas išsisukti nuo tos virimo pareigos būtų labai negražiai išaiškintas — aš draugų akyse pažemintas.

Todėl širdį suspaudęs, imu katilėlį su vandeniu ir nešu jį į blindažą, kur jau kurinas ugnis. Duobė pilna dumų. Jis ne į kaminėlį ėjo, bet kažin kodėl, driekė pažemiu.

Tai delto kad, tai krosninkai dirbo, — paaiškina man vienas kareivis. — Net kaminėlio negali, kaip reikiant, pastatyti. Reikia ant pilvo atgulti, ar ką; ne tai užtrokšti.

Guli ir aš. Žemėje visgi nors alsuoti galima ir akių ne taip graužia.

O pas vokiečius tokios biauzybės nėra. — Kalbus kareivis sako. — Kiekvienam jų yra tokia spirytinė... užsigėdė „kochvijos“ (kavos) atsigerti, įsi-pylė spirito, užsidegė ir gatava. Ir „kochvijos“ karštos ir dumų jokių.

Ir dieną galima užsikaisti. Aš aną savaitę, imant vokiečių apkasus, vieną tokią mašinėlę buvau pasiėmęs, bet kvailas buvau, papraptorščikui dovanojau.

Prie ugnies ateina barzdotas efreitoris, iš atsarginių, nusivelka marškinius ir ima atsidejęs išžiūrėti visus kvodelius.

Reikia pamedžioti — atsi-prašydamas, prisižiūsta. — Užėdė prakeiktosios... Tik vakar 84 gabalus išnaikinau, o šian-die ir vėl nebeduoda ramybės. Štai viena... Biondinė juodnugarė. Prašom...

Ir pagavęs „blondinę“ dviem pirštais, jis smarkiai sviedžia ją į ugnį, kaip tik į tą vietą, kur aš prikaičiau katilėlį.

Aš silpnai priešinuos. — Nu, tu atsargiausias su savo marškiniiais... Dar pribersi arbata...

Nieko, bus gardesnė, — ramina mane. — Ale tu žolijų herb. Juk jau verda... Visas vanduo išsėks...

Tikrai, jau virė. Bet žolijų

berti, vis ta pati istorija, nebuvo. Einu į škotų ir ilgai slankiojęs, didžiū vargu, gaunu, pagalios gabalėlį suspaustos (presuotos) arba, kaip ją čia vadiną „džiovinto padą“.

Su tuo padu pirmą kartą jos mums atsiuntus, prisėjęs nemaža pavargti. Reikėjo gabalėlis atsipjauti. Bet pasirodė tai ne taip lengva esama padaryti. Peiliai nepjovė.

Kareiviai siuto, draskėsi. — Gi arbata... Kad ji sukeptų... Imk kirvį, kirsk ją. Ko jos žiurėti...

Ir prasideda piktas kapijimas arbatos purvinu kirviu, juokianties, keikiant...

Paskui mus pamokė, reikėjo pjauti ne skersai, bet pagal rievės.

Pagalios, visa gatava. Pakabinę labai įkaitusį katilėlį ant lazdelės, kad rankų nedegintų, velku jį į palaką, kur nekantariai manęs laukia draugai.

Tai ir ačiū Dievui, — sutinka mane. — O mes ir puodelių gavome. Tik blogai su cukrum. Viso vienas gabalas. Matyt, reiks pasižiūrėjus gerti.

Aš turėjau kišenėje dar du gabalus. Cukrus nešvarus, trupiniuotas, ir puodeliai nekokie: konservų dėžutės, nelygiai nupjautomis briauomis, kurios vis draskė lupas. Bet karėje argi kas žiuri tokių niekų?

Vienas kareivis apsiima buti šeimyninke. Pilsto arbatos, dalija sausainius.

Gal kepinų norite? Žorž Borman? — rupestingai siūlo jis, rodydamas supelėjusį gabalą juodos duonos. — Galui atiekti...

Mes dėkojame: geriausias sausainius.

Imame gerti arbatą.

Man gera — rytoj ne mano eilė kaisti. Savanoris.

(„Rygos Garsas“)

Vokiečiai Nemunelio Radviliškij, Pan. pav

Pirmą kartą vokiečiams apnikus Biržus-Sostą-Nemunelio Radviliškį - Šenberką, didelės žalos nebuvo. Musų kariuomenė, pirma atsitraukus ir 4 dienas leidusi vokiečiams paviešpatauti, bombardavimu juos išvarė iš visų tų vietų už Sostą. Ten vokiečiai nuo šv. Onos lig šiol stovėjo už 9 varstų Legailių ir Sodeliškių pievose.

11 dieną šio rugpjūčio mėnesio dar galėjau prekių traukiniu iš Kreiburgio atvažiuoti į Tauerkarnio stotį Mintaujos link, už 21 varstų nuo Radviliškio, nors musiečiai jau traukėsi, naikindami sodžius, kad priešininkui netektų. Jau degė Medekiai, Jasiškiai ir kiti, nors vokiečių dar nesimatė.

Dar pirmiausias, 5 dieną buvo iš Sosto, Radviliškio ir Semberko iškelti kunigai, nes čia buvo ruošiamą vietą mušimui. Sostiskį ir Semberkiškį ir Sebeniškių p. Chodakauskį radau Murmuizės daržinėje ir miškų vienasėdžiuose.

12 dieną vis delto sumanėme mes jaunieji kunigai, palaikyti mišias. Bet Radviliškis, sakė, jau buvęs paimtas. Musiečiai, atsitraukdami, išsprogdinę evangelikų-reformatų didelę mūro bažnyčią ir taip pat labai didelę jų kleboniją, vietinių vadinamą „kalvinių vaticanų.“ Pirmą kartą čia atėję vokiečiai buvę ant verandos pasistatę savo kulkasvaidžius, o rusyje sėdėję kalvinių ir katalikų kunigai. Pasakojo, kad ir katalikų tokia pat, nors žemesniais kuorais bažnyčia, taip pat muryta iš Nemunelio uolų, buvusi nugriauta ir visos puikiai suaugu-

sios didžiulės liepos iškapotos, kad mums nekludytų šaudyti. Sudėgintas esąs ir visas miestelis.

Tad išsirengėme į Kurmenės dvaro bažnytelę, kur nuolat kunigas nestovi. Mums pradėjus mišias laikyti, emė smarkiai šaudyti, langų stiklai bįrėti. Trenksmas — negali apsiklausyti. Vis delto mišias palaikėme ir pasileidome Naujarygės (Fridrichštado) linkon į vienasėdžius. Tarėmės čia bus dar ramu. Bet naktį šoko vėl trenktis iš armatų. Tėciaus pratentm visą laiką. Tik 6 val. rytą įbėgė mums pasakė, kad čia pat jau esą statomos armatos, kad Murmuizės deganti. Tik degėsiav buvo pasmirdęs visos o ras. Atbėgo su vežimu p. Chodakauskio žmogus, išmetęs porą purų grūdų. Kitam turtui gelbėti iš Murmuizės nebuvo arklų. Tad pats p. Chodakauskis, išsikinkęs arklius iš to vežimo, nuėjo kitų. O mes išsi-blaškėm katras sau: vieni į Kankalų koplyčią, kiti į Fridrichštadą pėsti.

Vokiečiai vis tebebuvo anapus Nemunelio, Lietuvių žemėje, tuotarpu perėjo į ties Kurmenės į Latvių žemę ir brukosi į Tauerkarnio stotį Kreiburgio - Mintaujos gelžkelio. Vokiečiams rupi ji paimti, nes nuo jos lengva jau pasiekti pats Fridrichštatas, vos už 12 varstų, šiaupus Dauguvos; o paskui pasiekti ir antras greičiai einantis gelžkelis: Rygos - Dvinosko stotį, Remersgofas, anapus Dauguvos, tik už 4 varstų nuo Fridrichštato.

Bet visas tas plotas užaugęs dideliu mišku, bent 18 varstų platumo. Tad ginties čia labai gerai galima. Iš Pabėgėlių („Ryg. Garsas“)

Kas dedasi Rusijoje

APIE LIEPOJOS GYVENIMĄ.

Pasakoja kaikurie iš ten išbėgę darbininkai šitokius dalykus: Svarbieji valgomieji daiktai, duona ir mėsa, nebrangūs, sukurus nepaprastai pigus — 7-8 kapeikos svaras. Bet užtat pie-niškas be galo brangus. Vokiečiai visai perdirbė uostą, padirbė geležinkelį į Klaipėdą dviem bėgiais. Šaukimo karės tarnybon nebuvo. Darban paimti tik tokie gyventojai, kas neturi tam tikro užsiėmimo. Tiek paskutiniame laike prie laukų darbų išsiųsti ir žemesnieji tarnautojai iš miestų. Intelektinių profesijų žmonių nema priė karės darbų. Miesto valdyba palieka senoji, kiek jau jos narių yra likę. Veikia taipogi kaikurios mokyklos, kur leidžia mokyti sulig senovės programų ir kokioj tik nori kalboj. Prekybos įstaigos paimtuose miestuose po truputį pradeda darbuotis gana normaliai.

Liepojoje išėiną keletas vietos vokiečių laikraščių ir atveža visus svarbiuosius laikraščius iš Vokietijos ir Austrijos. Galima esą matyti laikraščius ir iš neutralių šalių. Rusų pinigai vartojami šale vokiečių. Už rublį duoda pusantros markės. Apylinkės ukininkų gaudys įvažiuoja su valgomaisiais daiktais į miestų turgus. Iš fabričių ir kitų pramonės įstaigų veikia daugiausiai tik tos kurios kokiuo nors būdu yra ryšyje su karės reikalais. Darbininkai pelnų vidutiniškai, bet alga išmoka. Svaiginantieji gerimai vėl prieinami, bet be-

veik tik tai miestuose. Alus pigus. Arielkos daugiausiai gerosios.

ESTŲ (INGAUNIŲ) LAIKRAŠČIAI APIE BĖGIMĄ.

Po Pernavos apšaudymo ingaunių laikraščiai labai gyvai sprendžia klausimą, ką daryti ingauniams, jei karė persikels ingaunijon? Taip „Peal. Teataja“ rašo: „Jau pirmoji karšta liepsna užgavo tėvynės kraštą, jau gaisrai aptemdė Igaunijos padangę. Ar veiksime ir nusiminsim? Ar nuleisim galvas ir liudėsime? Ne! Tūkstančių kartų ne! Tegul Dievas žin kaip tamsi butų ateitis, kad ir kaž kaip didelė karo žala, — mes neprivalome pailst. Žvaidždės, kurios mums pirma žibėjo, žibės ir karės vėtroje. Vienas nusiramimas mums visuo-met paliks te stojas, kas stodamies — žemė, kur stovėjo mūsų lopšys, ir toliaus bus ingaunių žemė. Šiai žemei mes paliksim išlikim, ir nuo jos mūsų nenugins joki galybė.“

Gali ateiti visokie laikai, ir daug kas gali keisties, bet ingaunių žemė tepalieka ingauniams.

Gali ateiti laikas; kad mūsų žemė tarp karės laukų. Buikit draus ir ramūs! Ar mums pasilikti namie ar bėgti kitur? Ar palikti savo žemę ir savo namus?... Iš latvių pabėgėlių pavyzdžio matom, kas mus laukia viduj Rusijos. Jei vienok manot bėgti, tai eikit ir prisižiūrėkit, kaip čia pabėgėliams Petrapiilio gubernijoje; tai matysit, kas jums darytina. Pats esu matęs, kaip latvis pabėgėlis su asaroms meldė eit kartu su juom ir išrupinti jam pastogę, nes kitaip jo neleidžia nei per slenkstį, bet varą šalin. Tai buvo 70 varstų nuo sostinės. Tai ko ten nėra vidaus gubernijose?”

Ir „Postimes“ šaukia pasilikti tėvynėje: „Tie, kas užgirdė Pernavojės šaudymą, bėgo tuojais Rusijon, dabar patįs labai to gailisi. Rusų laikraščiai rašo, kad rusų visuomenė visai nėra prisirengusi priimti tokią didelę daugybę pabėgėlių. Priešas gan džiaugsis, nes išbėgę gyventojai paliuosuoja jį nuo jų aprupinimo. Prasišalinti kiek į šalį reikia tiems, kur ketinama muštis, kur, vadinasi, taiso apkasus. Tegul visi, kas tvarko tėvynės visuomeniškąjį gyvenimą, suvartoja visą savo įtekme ir išaiškina, kad niekas negali atnešti mums didesnės šalos blėdei, kai nesutvarkytas išsklydimas.“

Estų (igaunių) spauda, svarstydamą klausimą — bėgti iš namų, ar ne, karai persikelus ingaunijon, priejo prie persitikrinimo, kad geriausiai bus visiems ingauniečiams pasilikus savo gmtose vietose, nors jas ir užplustų priešininkai.

ARENSBURGO BOMBARDAVIMAS.

Igaunių laikraščiai („Pae-wal“) praneša kaikurias smulkmėnas apie bombardavimą Arensburgo miesto, atsitikusį 6 rugpjūčio dieną. Arensburgas Lyvčėmės gub., guli ant Eželio salos Rygos jūros angoje ir yra garsus savo siėriniais vandeniais, gydanciais nuo saugėlos ir sąnarių negalės. Jau rugpjūčio pradžioje pradėta kalbėti, kad vokiečių laivai artinasi prie salos, todėl pradėta krautyti iš jo dar 5 d. rugp. Valžios įstaigos išgabenta visu-pirma, taipogi pradėjo kraustyti ir kaikurie vietos gyventojai. Daugumai prisiėjo eiti

pėstiems iki uosto, nes nebuvo arklų. Ant rytojaus 6 rugp. nuo ryto buvo ukanuota diena, nebuvo matyti, kas dedasi juroje. Tik tai apie 4 val. po pietų pasigirdo iš jūros vienas šuvis, paskui kitas ir tt. Tai buvo priplaukę du vokiečių greitlaidai (kruizeriai) ir 1 minininkas ir pradėjo bombarduoti Arensburgo uostą. Vokiečiai pašaudė apie pusvalandį ir paleidė apie 60 šuvių, nuplaukė toliaus, pasislėpė ukanose. Mieste pakilo didelis sumišimas. Visi puolė bėgti uosto pusėn. Valdiškos įstaigos iki vakaro buvo jau ištuštintos. Arensburgo uoste stovėjo 3 bu-rių laivai, kuriuos vokiečiai stengėsi sušaudyti. Daug blėdės visgi vokiečių šaudymas nepadarė Arensburgo.

Iš Rygos

Rotninkai 1 skyriaus, šaukiami dabar kariuomenėn, gali pasilikti — jeigu tarnauja prie geležinkelio ir yra įtraukti į nuolatinių geležinkelio tarnų skaitlį.

Atrasta nužudyta 16 d. rugp. prie Romanovo g-vės Ona Sprogis 61 metų. Jos rankos buvo surištos, burna užkimšta su skarmalu. Nabašninkė turėjusi, kaip pati pasakojo, apie 400 rublių pinigų. Jos daiktai rasta išmėtyti, bet kambarys buvo užrakintas, kad reikėjo laužti duris.

Daugumas bėgančių iš Rygos gyventojų, negalėdami savo mantos išvežti geležinkeliu, vežą ją arkliais, samdydami lauk-ko vežėjus, kurie neblogo uždirba.

Uždarius mados magazinas daugybė siuvėjų mergaičių liko be darbo. Kaikurios važiuoja į kitus miestus, bet daug neturi su kuo važiuoti.

Aleksandro gimnazija dabar yra Verro mieste, (Liffland. gub.); mokslas prasidės 1 rug-sėjo. Prie gimnazijos taisoma mokiniams bendrabutis, kuriamė galės tilpti iki 100 mokinių. Užlaikymas kaštuos 25—30 rb. į mėnesį. Tėvai, norintys savo vaikus siųsti į Verro, turi pranešti Aleksandro gimnazijos direktoriui Verro mieste iki 25 d. rugpjūčio mėnesio.

Du latvių savanorių batalionu jau prisipildė. Batalionų organizacijos biuras prašė vyriausybės leisti dar du nauju batalionu Kuršo ir Lyvčėmės

organizuoti.

Pabėgėlių burys atpludo nuo Fridrichštado ir sustojo Kara-liskame miške. Padėjimas pabėgėlių dar skurdesnis, negu pirma, prasidėjus rudens lietus ir šaltesniam orui atsiradus.

Gydytojų daug išvažiavo iš Rygos Petrogradan, Maskvon ir į kitus miestus, nes ant vietos nebeužtekdamo praktikos.

Draug su pabėgėlių mergaičių užpludimu didžioose miestuose atsiradę taipgi gyvosios prekės kupčių, ypač moteriškių, kurios perša geras vietas, gerą algą ir tt. Pabėgėliams reikia būti atsargioms, kad neįkristų į šių niekšų nagus.

Daug rašomojo popieriaus, sasiuvinių ir rašomųjų dalykų išvežta iš Rygos į tuos Lyvčėmio gub. miestus, kur dabar persikėlė Rygos mokyklos.

Pašalpas kareivių pačioms, tebeduoda Miesto Komitetas. Pašalpos gali gauti ir atbėgusios iš kitur moteris, bile tik tai turėtų su savim pašalpių knygele.

Rygiečių darbininkų nemažai atvyko Maskvon ir dauguma jų gauna darbo fabrikuose. Daugiausiai reikalaujama darbininkų metalo fabrikuose, taipogi galėtų gauti darbo cukerkų, degtukų, tabokos fabrikuose, bet vietinės darbininkės labai pyksta ant atėjusių ir daro joms nemažai nemalonumų. Sunkiansia gauti darbo inteligentams ir pūsintelligentams, neturintiems speciališkų mokslo buhalterų, soferų, technikų. Smulkiųjų kontorininkų ir pirklių pagalbininkų Maskvoje labai daug.

Sustojo ėję Rygoje latvių laikraščiai: „Jauna Deenas Lapa“ ir „Lihdums.“ Jie mano kel- ties į Petrogradą arba į Maskvą.

Pabėgėlių iš Pernavos, taipogi iš Jakobštato, Fridrichštado, buvo pasirodę Rygoje, bet dauguma jų išskėliavo Jarjevan ir toliaus Petrapiilio linkui.

Evakuaciją fabrikų ir darbininkų biuras gen. Zaliubovskio vėl atsidarė 14 rugp. nuo 3 val. Biuras buvo kokią laiką užsida-ręs, nes buvo pritrūkęs vagonų. („Rygos Garsas“)

Aukaukite Lietuvos Selpimo Fondan

Tai yra Včelik's Nauja Fotografijos Studija

Kurį Jūs turite pamatyti. Ji turi daugiau pagerinimų negu kita kokia studija ir mes galime be jokio vargo padaryti geresnius paveikslus. Musų puikus įrengimas ir ilga praktika mūsų senoj vietoj 1634 Blue Island Ave., yra jums geriausias užtikrinimas puikaus darbo. Jūs esate maloniai kviečiami atlaikyti mūsų naują vietą. Musų specializumu yra vestuvių fotografijos.

1147 W. 18th St., kamp May St., Chicago, Ill.

Lietuvaitė maloniai jums patarnaus.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Mūsų korespondentų Pranešimai.

ROCKFORD, ILL.

Mūsų dviasiški tėveliai pasijuto, kad jiems bėdą paskelbė dangų, artinas krizis. Visą laiką jie šūnis korė ant socialistų, kurie savo spēkų nesigalėdami žmonės iš miego kelė, švietė ir organizavo. Dabar jie pasigenda kad minia nuo jų jų bėte bėga. Ir jie bando plaktis prie darbininkų. Mat vilkams parupo avys. Nors tamsybės amžiuose jie dar tebestrepelioja, ir apžibiusios jų akis nemato, kad šiandien darbininkų klesas susirado kelią, kurių būdų galima panaikinti šį netikusį surėdymą ir prašalinti, šį baisų skurdą. Ir mūsų carberniai, vilkdami paskui je mainydami balsus. bliauna "buriu-buriu aytės, mes jus priglausim." Tai šitaip užgėdo mums vietinis kun. Taškunas, su kun. Vaičiūnu iš Chicagos, 20 d. rugsėjo K. of P. svetainėje. Tos praklabos buvo rengiamos sutverti Lietuvius darbininkų Sąjungą." Pirmiausia kalbėjo vietinis kun. Taškunas esą ir jie pripažįsta, kad darbininkai yra išnaudojami ir kad jiems reikia vienyti, tik tada, girdi, darbininkai gali iš reikalauti iš darbdavių geresnį atlyginimą ir geresnes sąlygas. Ir ve tas padegodas kaip veidmainiškai gieda. Žia sako, kad reikia vienyti, o apsigrįžęs vėl sako, kad į šią sąjungą bus priimami tik ištikimi katalikai, tai tau ir vienybė.

Antras kalbėjo iš Chicagos, kun. Vaičiūnas, švelniai prabilo, girdi, "Draugai ir daugės." Nabaga kaip greit jų politika išsišeria! Vis sakydavo ant darbininkų avinai ir keturkojai. Kiek vienas sau gali aiškiai persistatyt, kad čia esama vilko avies kailių... Matyt, kad jie, nori prisitaikyti iš pasaly. Girdi, jau tokių organizacijų, kurio darbininkus apgaudinėja, žadėdamos jums rojų ant žemės. Ir pradėjo asvo dainą jie girdi, nori viską išgriauti, sudėginti ir išnaikinti. Tokių reikia šalintis, jie yra esą neišmanėliai, ir tt, ir tt. Kiek laiko atgal jie organizavo vyčių vaiska. Bet tas jų vardas visai nusidėvėjo, tai dabar nukalė "Lietuvių darbininkų Sąjungą." Tai vis tą patį veidmainystę, tik kaukė sumanėta kitas varbas. Lularonas.

KENOSHA, WIS

Aukos Lietuvai.

Neseniai šiame mieste susitvėrė susivienijimas iš šių draugų šv. Benedikto, Petro ir Birutės, S. L. A. 212 kp. ir Lietuvos Balso. To susivienijimo tikslas — šelpti nukentėjusius nuo karės Lietuvos gyventojus. Rugpjūčio 29 d. buvo sušaukta pirmas tojo susivienijimo susirinkimas, kame liko išrinkta valdyba iš trijų asmenų. Joje įeina: H. Labanauskas (pirmininkas), J. Trokšelis (kasininkas) ir Kaz. Brazevičia (raštininkas).

Susivienijimo kason įplaukė aukų: apvaikščiojime 10 metinių spaudos atgavimo suaktyvių 30 dieną lap. kričio 1914 m. — \$36.34, "Lietuvių dienoje" 7 d. kovo 1915 m., surinkta \$36.31, Suvie-

nyty draugijų piknike 14 d. liepos, \$38.74, šv. Petro dr-ja \$10, šv. Benedikto dr-ja \$10, N. P. P.S. merginų dr-ja per p-lę M. Grablewskaitę, \$20, "Birutės" dr-jos prakalbose \$21.51, p. Vikt. Katkevičiaus vestuvėse \$13.06, nuo p. K. Mažeikos 50c ir smulkių aukų \$1.20. Viso labo susidaro 187 dol. ir 66c.

Apart to pasižadėjo aukauti S.L.A. 212 kp. 23 dol. ir "Lietuvos Balso" dr-ja apie 40 dol. Valdyba gi nutarė parengti balijų 9 d. spalio, kur tikimasi surinkti nemaža aukų. Pinigai kol kas sudėta First National banke. Pinigus ketinama siųsti tiesiog Lietuvon "Moklo Dr-jai," arba —kur parankiau.

Suv. Dr-jų raštininkas, Kaz. Brazevičiaus.

CICERO, ILL.

Nekaltus kaltina.

Serėdos vakare, rugsėjo 22 d. šio miestelio "vyčių" keturioliktas puklas turėjo manevrus. "Načalnikai" užsipuldinėjo ant savo narių, grąsindami nubauti juos karišku teismu. Reikia pasakyti, kad visi tie užsipuldinėjimai iš šalies žiūrint išrodė labai kvailais. Jie kaltino vieną, kitą naujoką, bukie esą išdavikai. Mat, girdi, jie lankosi ant socialistų choro repeticijų ir tt. Kad naujokai lankosi "uždraustose" vietose tame nieko stebėtino nėra: jie gal da ir konstitucijos "vyčių" dorai nežino.

Bet kaip išaiškinti tai, kad patis generalai uoliai atsilanko netik pirmieji knygnan, bet ir Mockaus prakalboms? Juk generalai privalo visą "vyčių" "sloviesnostę" žinoti. Generalai besivalkiodami kazinkur pratina ir paprastus savo armijos kareivius vaikščioti tais pačiais keliais. Tokiu būdu išdavikais teisybę kalbant yra patis "jenerolai."

CICERO, ILL.

138 kp. ir Socialist Party Lietuvos Skyrėlis atidai.

Visuotinas Cicero Socialistų susirinkimas atsisub serėdoje, spalio (Ort.) 6 d. 7:30 val. vakare, J. Kunkiaus svetainėje.

Gerbiamieji draugai, malonėkite butinai nors sykį visi atsilankyti į minėtą susirinkimą, nes jame įvyks oficiališkas susivienijimas kuopos su skyriumi. Bus renkama nauja valdyba, o taipgi apkalbėjimas bėgančių kuopos ir Sąjungos reikalų.

Narys.

BRIGHTON PARK.

Prakalbos.

Smagu darosi, matant, kad ir mūsų kamps pradeda atbusti. Per ištisus dvejus metus čionai buvo grabo tyla. Matyt, mūsų broliams įkyrėjo toj tyla ir jie nutarė veikti. Kaip pavyzdį to jos veikimo reikia paminėti 2 d. spalio. Kalbamoje dienoje įvyko prakalbos, tikslu sutverti T. M. D. kuopą. Kalbėjo p. Chmieliauskas, "Lietuvių" redaktorius, vietinis p. Micevičius ir T. M. D. prezidentas — dr. Zymontas. Ypač p. Chmieliausko kalba patiko susirinkusiems. Jisai ragino susirinkusius stoti T. M. D. Įstoje apie 30 vyrų ir dvi moteri.

Laimingos klėties naujajai kuopai.

TULA. Per čią pravažiavo 38,000 vokiečių kolonistų, išvaryti iš Pėinės Rusijos gubernijų. Jie siunčiami Sibirui.

Kruppo Dirbtuvės

Kadangi didžiausios pasaulyje plieno liejinių, Kruppo karės amunicijos dirbtuvės, lošia šioje prazūtingoje Europos karėje taip svarbią rolę, tai, manau, bus neprošalį kiek plačiau apie tai pakalbėti.

Apie šimtas suvirš metų atgal, t. y. 1811 m. Prusijos miestelyje Nessen'e (Esuose) tulas jaunas, vos 24 metų amžiaus pirklys Frederikas Kruppas pastatė nedidelį fabrikelį plieno liejimui.

Tenai tuomet dirbo šeši darbininkai ir išdirbinėjo resorus, ratų ir kitas vežimųdalis, o taipgi ir masinių dalis. Žalioji medega sunkiai buvo gaunama ir darbas ėjo silpnai; klientų irgi mažai turėdavo, išdirbystė duodavo nuostolius, ir kuomet įsteigėjas 1826 metuose mirė, jis savo įpėdiniams paliko vien daug skolų.

Vyriausias jo sunus tuomet buvo vos 14 metų ir fabrikelio reikalus ėmėsi vesti likusi našlė, energiška ir sugabi moteris. 1850 metuose ir ji mirė padidinus išdirbystę. Vienintėliu įpėdiniu liko Alfred'as Krupp'as. Tame laike industrija Prusijoje pradėjo žymiai plototies, plačiau ėmė išdirbinėti mineralus ir tas davė progą plėsties ir Krupp'o bizniui. Liejinių buvo įvestos naujos plieno liejimų metodos-Bessemero, Simenso, Marteno-ir buvo ten pastatyta dvidešimt garinių motory.

1857 metuose Kruppas pasiuntė Londono parodon pirmą savo armotą su kulkomis, ir tas gerokai išgarsino Kruppą. Bet labiausia jo išdirbystę padidėjo po vokiečių su francuzais karės, kuomet Vokietijos valdžia, matydama spartų Francijos augimą, manė kaip žinoma, užduoti jai antrą smugį. Delei to ji užsisakė pas Alfredą Kruppą keletą tukstančių armotų, kurios 1875 metuose jau visos buvo padirbtos. Nuo šio laiko ir susiartinio Kuopas su valdžia, ir jo dirbtuvės virto kaip ir vokiečių karės arsenalu.

1882 m. dirbtuvės tenka Alfredo sunui, Fridrichui-Alfredui. Jisai žymiai išplėtojo išdirbystę, atidarė naujus skyrius kitose industrijos centruose. Jis įsigijo savas anglies ir rudos kasyklas ir dokus taip vadinamus "Germania". Iki 1896 m. Kruppo dirbtuvėse išdirbinėjo, tarpe kitko, tiksliai dalis laivų bet įsigijo šiame laike minėtus dokus, kurie perdirbti ir gerokai padidinti, iš kur pradėjo išsidinėti pagarsėję motorai "Krupp-Dizel", o taipgi kariški krūzeriai, aeroplanai, diržabliai ir pas kučiausios mados povandeninės valtys (submarinos).

1893 m. Frederick Alfred Krupp pas tapo išrinktas reichstagan (1893-98 m.). Likęs reichstago nariu ir ypatingu Vilhelmo draugu, jisai, suprantama, atkreipė į savo dirbtuves militaristų domą ir jo biznis nepaprastai padidėjo. Bet nežiūrint į tokius turtus ir pasisekimą, jis greitai nuėjo nuo gyvenimo arenos, delei iki šiol nežinomų paslapčių priežasčių. 1902 metuose tame laike, kuomet F.A. Kruppas viešėjosi ant Kapri salos, įtaly laik rašėčiai pradėjo apie jį rašinėti, kaltindami jį pederastijoj (sodomiskame nusidėjime). Vokiečių laikraštis "Vorwärts" perspausdino tuos apkaltinimus, kas labai nustebino vokiečius. Reikalaujant Vilhelmui II, Kruppas patraukė laikraštį teisman už apšmeižimą, bet nelaukdamas bylos nagrinėjimo jis nusisovė. Dalyvavęs šermenyse kaizeris apšaukė Socialdemokratų organo, "Vorwärts" straipsnį šmeižimu, bet tas, suprantama, neatitaisė Kruppo puolusios garbės. Jo šeimyna skubiai panaikino skundą ant "Vorwärts", kuris tuo laiku tvirtino, kad jisai turįs dokumentališkus faktus prirodymui teisoto savo rašymo, kuriuos jis ir paskelbė šias teisme.

Frederich-Alfred Kruppas vaikų neturėjo, ir vienintėliu įpėdine 225 milijonų akcijų, sudarančių kapitalą Kruppo bendrovės, likosi jo vyresnioji duktė Berta. Administracija naujos akcinės bendrovės išrinko savo įgaliotiniu baroną Buhlen und Halbach'ą, už kurio Berta Krupp išteikėjo 1906 m. ir kuris gavo iš valdžios teisę vadintis Krupp-von-Buhlen und -Halbach.

Bėgyje pastarųjų dešimties metų Kruppo dirbtuvės išaugo į milžiniškas. Jose dabar užtektinai pridirbama visko, kas tik reikalinga karės vedimui ant žemės, ore ir vandens ir po vandens. Visa beveik žalioji medega imama iš Kruppo dirbtuvės priklausantių kasyklų. Indomu čia pažymėt, kad tik viena kasykla vadinamoji "Frederich-Alfred", išdirba kasmet daugiau kaip milijoną tonų rudos ir apie tris milijonus tonų anglies!

Kruppo dirbtuvės Essen'e del savo reikalų naudoja savą geležinkelį ilgio 140 kilometrų, 60 lokomotivų ir 3,000 vagonų. Privačias Essen'o dirbtuvių telegrafas siekia 83 kilometrų, telefonas 526 kilom. su šešiais šimtais centralinių stočių. Per vienus 1913 m. Essen'o dirbtuvės pasiuntė 32,486 telegramas ir 1,083,613 sykių kalbėjosi per telefoną. Laboratorijose buvo padaryta 316,811 įvairių bandymų; vienoje tik chemijos laboratorijoj buvo padaryta per tą metą 63,216 analizių.

Dirbtuvių administracija Hensen'e turi savo įvairių įvairiausias įstaigas, pradedant nuo duonos, mėsos krautuvių ir baigiant puikiausiu visame mieste hoteliu "Esener Hof." Šitame hotelyje paprastai apsisotja atvažiavusieji su užsakymais pas Kruppą. Indomu, kad išvažiujantys svečiai niekaip negauna čia atskaitsos, kas suprantama, daroma su giliu biznišku išrokovymu.

Darbininkai gyvena kolonijomis ir del to administracija pastatė 11-kai tukstančių namų. Be to esama pastatyti su visais patogumais namai del pasenusių darbininkų, sužeistų ir del išdirbusių dirbtuvėse tam tikrą skaičių metų Darbo diena 8 valandų. Kitą laiką darbininkai praleidžia skaityklose ir įvairiuose rūšies sporte (mankštymosi), kas specialiai jiems yra priuuošta. Jeigu prie to pridėti daugybės darbininkų vaikams mokslą ir amatų mokyklas, visokiausias apsaugos kasas, tai bus aišku, kad darbininkas Kruppo dirbtuvių kunu ir dušia atsidavęs savo administracijai.

Iš šito rašinėlio matyt, kokią galingą organizaciją turi tos dirbtuvės. Mažytė dirbtuvėlė su šešiais darbininkais bėgyje šimto metų pavirto į didžiausią pasaulyje dirbtuvę, kurioje uždirbama pragyvenimas 250,000 žmonėms. Pats miestelis su 4,000 gyventojų per tą pat laiką išaugo į didelį prekybos miestą su 300,000 gyventų. Šioji kaip dirbtuvės taip ir miesto išsivysčiusi evoliucija užvis aiškiau atspindi tuos milžiniškus žingsnius, kuriais nuolatos ir nepalatinčiai ėjo priekyn Vokietijos imperializmas. Sis pastarasis, buvęs pradžioje pereinčio šimtmečio kudikystės stovyje, išbūjojo ir dasiekė augčiausio laipsnio prie Vilhelmo II., prie kurio, matoma, jam lemta tarti pasakutinį žodį.

S-s.

Atšalusios kojos

Neretai girdime žmones kalbant apie "atšalusias kojas." Daugeis iš to pasijuokia, vienok tas žmogus, kuris turi atšalusias kojas, yra kartais tikru kankiniu.

Vokiečių prof. Unna studijavo atšalusias kojas daugiau, negu kas nors kitas, ir štai kas tame dalyke dabar yra žinoma.

Atšalusias kojas turi daugiausia silpni žmonės, ypač kurie daug alaus išgeria. Jų kojos labiausia atšala pavasarį ir rudenį, bet tuli visados turi šaltas kojas. Masažas šiltos plytos ar bonkos kojas tulum laikui sušildo. Vienok kojos paprastai ir vėl atšala. Kartais del šio dalyko žmogus negali užmigti. Ir prof. Unna nuomone, atšalusios kojos yra savo rūšies liga, į kurią vienok mažai atidos atkreipiama net daktary.

Prof. Unna pataria štai ką daryti su atšalusiomis kojomis Kuogrečiausia reikia numesti batus ir autės (pančėkas) ir dėvėti vilnonu išmuštomis korpėms. Kojas galima popiera apvynioti. Kojos turi būt sausos, nes labai tankiai drėgnumas pagamina šaltas kojas.

Alaus bei deginties gerimas pagamina šaltas kojas, nes alkoh-

lius atvaro daug kraujo į odą, kuri paskui lieka drėgna, o drėgnumas ant kojų padaro jas šaltas, ypač jei dėvima batai, kurių skura su-laiko reikalingą išgaravimą.

Sausos kojos ir sausi kojų apdangalai prašalina kojų atšalimą.

Tuli žmonės, pasak jo, turi šaltas kojas nuo persivalgymo, persidirbimo arba nusilpnėjimo. Tada reikia minėtus dalykus prašalinti.

Moters turi šaltas kojas delei neriojimo mažų čėverykų ir tankaus nervavimosi. Maži čėverykai stabdo ventileciją ir tinkamą muskulų judėjimą. Perdidelis nervavimosi pagamina daugiau drėgnumo, kuris, kaip matėm, savo keliu suteikia atšalusias kojas.

Tai tiek minėtas tyrinėtojas sako apie šaltas kojas. Ir nėra abejonės, kad turintys šaltas kojas minėtais faktais galės pasinaudoti.

A. J. Karalius.

Laiškas iš Lietuvos

Apolionija Putrimaitė, Utenų vals. Ukmergės pav. Kau-nos gub., rašo savo broliui B. Putrimui iš Petrogrado:

Mylimas broli! Rašau tau šį laišką ne iš Lietuvos, bet iš Petrogrado. Liudnas, labai liudnas mūsų gyvenimas. Užpuolus priešui, turėjau bėgti iš tėvynės. Tenai liko tėveliai, broliukas ir sesutė. Vienas Dievas težino, ar jie dar gyvi, ar jau mirę. Pas mus-gi, Petrograde, labai sunku: žmonės visur nuliudę, suvargę; taip jau nusibodo visiems toji karė. Dabar, kuomet veik visa Lietuva priešo rankose, į Petrogradą atvyko daugybė pabėgėlių. Net ir vietų nebegalima gaut. Aš patvėsus susijieškojau šokią tokią vietą — ir tai tik už valgi! Tai matai, mielas broli, kokis mūsų padėjimas...

Sudiev, likite sveiki,

Apolionija.

VILNIUS visai evakuotas Valstijos bankas iškeltas Nižnij-Novgorodan, kiti bankai ir pašalinės įstaigos į kitus miestus. Kaznačestva ir paštas kol kas buvo palikę. Gubernatoriaus raštinė perkelta Disnos miestan. Sutaisyta miesto milicija, kurios viršininkų užtvirtintas spaustuvininkas Zavads-kis. Miesto galva Venclovskis ir miesto valdyba pasiliko savo vietose, taipogi pasiliko kas norėjo ar negalėjo išvažiuoti, kiti visi iš Vilniaus išsikraustė. Paskutinis traukinys išvažiavo 2 val. naktį 13 rugpjūčio.

BIELOSTOKE leista sudaryti piliečių komitetą, kurs organizavo miesto miliciją. Miesto gatvėse išlipdyta atsisaukimas vyriausio armijos viršininko, kad: 1, griauti tiksliai tas triobas, kurios užstoja kelią armotoms šaudyti; 2, naikinant triobas ar laukus — sustatinėti apie tai aktus, kad savininkai galėtų gauti atlyginimą; 3, žmonių nevaryti laukan visų, bet palengvint bėgimą norintiems. Likusiems gyventojams turi būti parupintas maistas.

Karės imtinių badavimo skurdas atsimušęs ir vokieč. Reichstage (Dumoje), kur Stukleris pareikalavęs atsako iš vyriausybės del daugelio skundų iš imtinių lagerių. Didžiausias blogumas esąs kad valgydinimai atiduodą vertelgoms. Ir miestai buk spekuliuoja suimtinių valgydinimu.

LENKLOJE vokiečiai išlipdė pranešimus, kad visi pabėgėliai, kaip galėdami greičiaus grįžti į savo gimtąsias vietas, nes kitaip bus apdėti dideliu štopu, o jei ilgiaus negrįžtų, jų turtai bus konfiskuojami.

Kuršo mokyklos. "Birž. Vied." rašo, kad visose Kuršo vokiečių užimtose vietose, miedmoksas gangreit visose mokyklose. Valsčių mokyklose mokytojai, miestuose latviškai ir vokiškai.

PERSIJA neturi savo kariuomenės, bet samdo svetimų valstijų kareivius. Keletą metų vokiečių užimtose vietose, miedmoksas gangreit visose mokyklose. Valsčių mokyklose mokytojai, miestuose latviškai ir vokiškai.

PRANEŠIMAS

ligonius Telephone Yards 2721

Nuo 1 d. Spalio men. apsigyvenau ant 3337 So. Morgan Street Bridgeport, kur ir priiminsiu Dr. J. JONIKAITIS

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuviu Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. i mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami Informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr. 307 W. 30th St., New York City.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address, Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1894

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje. Ista 12 Chicago kasdien. Išskiriant Nedėlius.

Prenumeratos kainos:
Chicagoje—per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusę metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams .. \$5.00
Pusę metų .. \$3.00
Trys mėnesiai .. \$1.75
Dvi mėnesiai .. \$1.25
Europoje, metams .. \$7.00
Vienitų dienraščio numeris kaina 2c.
Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1894.

Asmeniškai pasikalbėjimai su Redakcija tikrai šokiomis dienomis nuo 5 iki 5½ val. vakaro.

Redakcijos Straipsniai

DAR SUOLIS PIRMYN.

Pradedant ateinančių nedėlių "Naujienos" ima eiti ir sekmadieniais. Tuo būdu jos padarys savo užsibriežtuojų progresavimo keliu dar vieną didelį suolį pirmyn.

Sekmadienio laida turės atskirą vardą "Nedėlios Naujienos" ir jos eis kaip atskiras laikraštis; kas norės, galės ją imti skyrium nuo dienraščio arba galės neimti jos ir skaityti tikrai šokių dienų "Naujienas." Bet "Nedėlios Naujienos" leis ta pati Bendrovė ir jos bus skiriamos pirmoje eilėje tiems patiems mūsų draugams, kuriuos jau dabar lanko "Naujienu" dienraštis šešis kartus savaitėje.

"Nedėlios Naujienos" turės 8 puslapių teksto ir 4 puslapius (mažesnio formato) gražių paveikslų. Jų turinys susidės daugiau iš straipsnių, apysakų ir kitokio pamokinančio ir smagaus skaitymo, negu iš žinių.

"Nedėlios Naujienų" vedėjas Redakcija, pritariant Bendrovės Direkcijai, pakvietė gerai žinomą mūsų skaitytojams draugą Kleofą Jurgelionį. Jo kaip rašytojo ir publicisto, gabumai nebereikalauja ypatingos rekomendacijos. "Nedėlios Naujienos" jo tvarkomos, tikimės, netruks užkariauti sau plačiausias simpatijas skaitytojų mūsų visuomenėje.

UŽUOMARŠOS.

Amerikos Darbo Federacijos vadovai, matoma, yra didžiai užganėdinti Chicago gatvėkarių streiko laimėjimu. Savo organe "The American Federationist" už spalių mėnesį jie pašvenčia jam ilgoką straipsnį. Bet ir straipsnio autorius W. D. Mahon, ir "Federationist'o" redaktorius Samuel Gompers, pridėjęs prie jo įžangą, neužsimena apie tai, kad už tą "puikų laimėjimą" nemaža dalis padėkos priklauso socialistams.

Jie užmiršta apie tai pasakyti, nors tai yra neužginčijamas faktas. Jeigu drg. Kennedy ir Rodriguez, socialistų aldermanai, nebūtų pakėlę savo balsą Chicago miesto taryboje, tai gatvėkarių darbininkai nors gal ir būtų pergalę kompanijas, bet anaipol ne taip greitai ir lengvai. Tai pripažino ir Chicago Amerikos Darbo Federacija, oficialiai išreiksdama

padėką socialistų aldermanams.

Bet Gompersas su savo bičiuliais nenori to matyti. Pagal jų "teoriją" mat socialistai yra unijų priešai.

NEMALONUS IR NEGEISTINAS DALYKAS.

Dvejetainį kartų jau mes kalbėjome apie kaikurias stambesnes lietuvių laikraščių korespondencijų ydas. Taip, mes ypatingai pažymėjome jose pašaliskumo ir tolerancijos (pakantos link kitaip manančių žmonių) stoką.

Skaitytojai leis mums atkreipti jų dėmesį į dar vieną dalyką: į keistą lietuvių korespondentų palinkimą kištis į asmenų doros ir padarumo reikalus.

Visi esate pastebėję, kad mūsų laikraščiuose yra be galo daug rašoma apie "nemandagų užsilaikymą" susirinkimuose, apie peštynes saliuose, apie girtuoklavinimą baliuose ir piknikuose, apie vyrų su pačiomis nesutikimais ir t.t. Prie to aprašymų beveik visuomet dedama da ir pamokslai, kad taip daryti esą negera, neetiška ir neestetiška.

Prisipažinsime, kad mums nuo tokių aprašymų ir pamokslų darosi koka.

Nedėlio vien, kad kartais jie net ir su tiesa prasilenkia, bet labiausia delto, kad juose, mūsų nuomone, yra didelė hypokryzijos (lietuviškai: veidmainybės) porcija. Ir žinote, kokios hypokryzijos? Grynai amerikoniškos!

Ve, iš ko mes spėjame, kad tenai tos hypokryzijos esama: Lietuviai nėra nė davatų nė vienuolynų tauta; jie tokiais nepavirto, ir į šią Kolumbo žemę atvykę. Jie yra sveiki, kunai ir siela, žmonės. Jie mėgsta ir pajiegia dirbt, bet mėgsta ir pasilinksmit — pajukokaut, pastraksėt sueigose, kartais — ir išsimest vieną antrą burnelę. Suprantama, kad tai mėgsta daugiau jaunimas, negu sulinkusieji nuo didelio amžiaus seneliai ir "bobelės." Ir ve tas jaunimas kone išimtinai ir stato iš savo tarpo tuos korespondentus, kurie, nelyginant kokie kunigai, nuolatos pyškina ir pyškina pamokslus apie savo artimų pasileidimą ir nuodėmes. Na, ar jūs galite tikėti, kad tie pamokslai yra nuoširdūs?

Mes esame skeptikai šitame punkte, nežiurint viso, mūsų noro matyti žmonių darbų iš geriausių pusės. Mums teko susitikti su tokiais liuosnoriais pasaulio doros taisytojais. Dievaži, jie nėra tokie šventi sutvėrimai, kaip jie rodo iš savo korespondencijose! Tulas jų "svieto marnasčių" pamėgimu kelioms eilėms pralenkia da ir kita baisesiaisiai jo paties "su-kritikuotajai" "griešminką." O betgi jis "kritikuoja", o betgi jis žaibus ir perkunias mēto ant draugijų, rengiančių balius su svaiginančiais gėrimais, ant savo pažįstamų, o ypač — ant savo priešų (kas jau visai "fe.!!"), kuomet jisai pastebi arba nugirsta juos pasielgusius ne taip, kaip liepia kažin kieno padiktuotai jam supratimas apie padarumą.

Tas palinkimas butinai peikti ir mokinti kitą už dalykus, kurių pats neišsizada, yra, be abejonės, žymioje dalyje mūsų kunigų agitacijos vaisius. Jie skelbia tą, ką patys mažiausiai pildo, ir jie pratina prie tokios dvilypės etikos ir liaudį. Bet tas palinkimas, budeliai žino delko, taip greitai pigija žmo-

nėms šioje šalyje. Ir kaip kokia liga ima juo užsikrėsti — ne, jau užsikrėtė! — ir lietuviai, net ir tie, kurie šiaip jau, rodos, moka apvertinti žmogų kitaip, negu pagal jo puritanišką maską.

Meldžiame suprasti mus teisingai. Mes negiriame tų ekscesų, kuriais dažnai pasižymi lietuvių pasilinksminimai, mes net nepiekiame rašytojų arba kitokių veikėjų, kurie su tais ekscesais kovoja. Su jais kovoti reikia, bet mes esame tos nuomonės, kad dabartinis kovos būdas su jais (asmeniškai priekaištai, pamokslai ir t.t.) yra netikė. Jie nieko nepataiso arba pataiso labai mažą, o kelia daug piktnų (įsivaizdin-dinkie, pav. kaip jaučiasi draugija, kurios vakarą pertraukė korespondentas per savo "doras" tarka!) ir jie dāgi stiprina miniose tą dvilypę "dorą," kuri užmuša jose sveiką protavimą ir sveiką doros jausmą.

Net ir tų žmonių tikslas, kurie iš tikros širdies geidžia padaryti dorensiais nelobulus savo artimus, būtų daug lengviau pasiektas, jeigu pamokslininkavimo ir peikimų vietą užimtų pas juos grynų žinių ir žinijimo skleidimas visuomenėje.

Farizejus, dėkavojančias Dievui už tai, kad jisai esąs geresnis, negu muitininkas, yra mažiausiai tikęs į doros mokytojus.

APŽVALGA

SKOTIJOS SOCIALISTŲ LAIKRAŠTIS APSKUSTAS.

"Rankpelnis" savo 32-am numeryje rašo:

Jūs atsimenate incidentą J. Siugždos su kun. Norbuta. Siugžda buvo apskelbtas "Iš-eiviu Drago" N 7 š. m., kad jis buk po kiek sykių keikdavęs Dievą ir bažnyčią, ir tik tada atsiversdavęs, šaukdamas Dievą ir kunigą, kaip koją lauždavę. Siugžda pareikalavo iš kun. Norbuto prirodymų tam; už teisingą prirodymą skyrė 10 svarų. Bet kun. Norbutas riekio į tai neatsakė. Todel Siugžda "R-nio" N 16 pavadinio jį melagium ir šmeižiku.

Dabar gauname iš Hamiltono advokato laišką, kuriame rašo, kad mes apšmeižėme kun. Norbutą. Reikalauja, kad mes atsauktume tai, ką Siugžda parašė, kad atsiprašytume kun. Norbutos ir mokėtume 10 svarų, kaip "kontribuciją." p. Bancevičiui, katalikų visuomenės komiteto kasieriui. Kitaip mus į teismą trauksią...

Pažūrėsimė. Tečiaus mes jiems rankų neisime bučiuoti ir 10 sv. nenešime. Jeigu reikės — eisime į teismą. Teisme gal išsiaiškims, kokiais įrankiais mūsų priešai kovoja prieš socialistus. Mes tikime, kad su mumis bus visi "Rankpelnio" draugai ir simpatikai; su mumis bus ir anglai draugai.

"R-nio" Redakcija.

EIS TOMIS PACIOMIS VEŽEMIS.

Bostoniškė "Ateitis" jau pradėjo eiti tris kartus savaitėje. Pirmam naujojo redaktoriaus, A. Rimkos, suredaguotam numeryje sakoma:

Su šiuo numeriu užimdamas "Ateities" redaktoriaus vietą aš visai nemanau jokios ypatingos programos nei-

"credo" skelbti. Viena delto, kad "credo" paskelbimas dar nereiškia jo prisilaikymą ir pildymą, o antra pati "Ateitis" ligšiol jau spėjo savo vietą Amerikos laikraščių tarpe apspresti, ir aš visai nemanau į visai kitas vėžes traukti, — nežiurint tų spėjimų ir pranašavimų, kuriuos teko girdėti ar skaityti iš žmonių, matomai, neturinčių svarbesnio darbo, kaip kišimos ne į savo dalykus.

Šitais žodžiais atsakoma turbut tarp kitko ir į tą, "Lietuvos" pranašavimą, kad "Ateitis" patekus jos vedimui į p. Rimkos rankas, pavirsianti "raudonu vėžiu." Rauti ji, kaip pasirodo, "visai nemanu."

Skaitytoju Balsai

Už nuomones išreikštas šiamė skyriuje, Redakcija neat-sako.

VOKIEČIAI ATMOKĖSIĄ.

Vokiečiai baisiai piktinasi užtai, kad Suv. Valstijos išdirba talkininkams karės reikmenis. Vieną charakteringą tuo žvilgsniu laišką parašė vokiečis kareivis savo broliui esančiam Amerikoje. Tarpe kitko savo laiške jis sako: "Jūs dirbkite ginklų talkininkas ant mūsų galvų. Bet ateis laikas, kuomet mes gaminsim ir biskį geresnius ginklus ant amerikiečių galvų, kada Suvien. Valstijoms priseis kariauti su Japonija. Mat vokiečiai grąsina keršyti už Amerikos kapitalistų amūnicijos parupinimo biznį.

Reikia pasakyti, kad Suvienytos Valstijos besivadindamos save neutrališka valstybe, veidmainiauja. Jeigu, pavyzdžiui, penki užpuls tris, o šeštasis sakydamas aš nesikišiu į muštyntes, padavinės besipešantiems frankius mušimuisi, tai argi tas šeštasis nedalyvaus ja peštyne? Tokiu ginklų padavinėjimu kaip tik ir užsima Suvienytos Valstijos.

Tečiaus, kaip žinoma, ir vokiečiai pasielgė ne kitaip karės pradžioje su Belgija. Pastaroji norėjo pasilikti neutrališka. Vokietijai gi reikėjo pergabent per Belgiją savo kariuomenę. Kuomet Belgija atsisakė leisti vokietijai padaryti tai, vokiečiai nieko nelaukdami paskelbė belgams karę.

Vėl — ar Vokietija netraukia sau karės reikmenų iš kitų neutralių šalių? Kaip netrauks — by tik gali.

Ir kaip taikos laiku, taip karės metu kiekvienos šalies kapitalistai nori pasinaudoti nelaimėmis, krauna sau turtus. Vieni surengia kares, kiti naudoja iš jų. Tik darbininkai turi už tai guldėti galvas.

A. Garbukas.

KLAUSIMAS.

Apie laikraščių kainas.

Daugelis skundžiasi, kad mūsų laikraščiai yra labai brangūs. Taigi varde tu, kuriuos esu girdėjęs panašiai kalbant, norėčiau paklausti gerbiamosios "N-nų" redakcijos kodėl taip? Dabar mūsų dienraščiai kainuoja \$5.00, o vokiški tikrai \$3.00 (Ne visi. Mes gauname vieną vokiečių diesraštį, 6 spalų didžio, einantį iš New

Yorko, ir jo metinė kaina yra \$6.00 be nedėdienio laidos, o su nedėdienio laida — \$8.00 Red.) Taigi čia kyla klasimas: kodėl jie gali siuntinėti už \$3 ir dar didesnį — 12—16 puslapių? Musų gi laikraščiai tikrai už vieną ar du lapu ima net 2c. O gal tų tautų laikraščiams kra-pigiau veža? Aš nieko nesa-kyčiau, kad už mūsų laikraščius moka po 2 c tie, kurie perka jų pavieniais numeriais. Ale tiems, kurie nori imti ant čielų metų, reikėtų duoti jį už \$3.50. Tuo būdu atsirastų daugiau skaitytojų ir jie gautų pamatyti daugelį naudingų patarimų bei pamokinių, kurių šiandie neturi progos pamatyti.

Juk reikia pagalvoti, kad \$5 už laikraštį yra labai brangu, ypač delto, kad to vieno laikraščio dar nepakanka. Kitas nori turėti ir antrą, o tam reikia dar \$2.00 daugiau. Nagi jeigu norėtum užsiprenumeruoti dar trečią — turėtum mokėti \$10. Iš kur darbininkas gali turėti tiek daug vien laikraščiams? Dabartiniame laike ir taip vos-ne-vos galima uždirbti pilną algą...

Aš pats skaitau du savaitraščius; norėčiau ir dienraščio, bet delei pinigishko nedatekliaus negaliu tai daryti. Perku tik tuomet, kada turiu atliekamą centą.

Juozas Raibikis.

ATSAKYMAS.

Priežastis, dėl kurios lietuvių laikraščiai kaštuoja brangiau, negu vokiečių, anglų arba kitų tautų laikraščiai yra ta, kad lietuvių laikraščiai turi nepalyginamai nemažiau kapitalo, skaitytojų ir apgarsinimų. Anglai, pavyzdžiui, duoda už vieną centą tokį didelį laikraščio numerį, kad vieną tikrai gryną jo popierą nenupirktum už tą pinigą; ir iš cento jie beveik pusę da pveda agentui. Aišku, kad anglų laikraščiai gyvena ne iš prenumeratos; prenumerata jiems kažin ar padengia ekspedicijos ir išplatavimo išlaidas. Redakcijos, administracijos ir spaustuves darbą ir kitus galus jiems apmoka — ir tai dar dažniausia su milžinišku pelnu — apgarsinimais. O už apgarsinimus jie gauna daug pinigų delto, kad jie turi šimtus tūkstančių skaitytojų.

Lietuvių laikraščiai, kurių cirkuliacija, palyginant su kitų tautų laikraščiais, menka, ne-daug tepitraukia garsintojų, o ir tie patys moka jiems už apgarsinimus ne ką daugiau, kaip yra vertas apgarsinimo sustatymo darbas. Todel jie turi kelti prenumeratą.

Gerb. korespondentas klysta, manydamas, kad brangumu pasižymi tik lietuvių dienraščiai. Visai ne; ir savaitiniai ir mėnesiniai mūsų laikraščiai — visi jie yra daug brangesni už kitų tautų spaudos organus. Dienraščiai veikia da nupigino pas mus laikraščių kainas. Juk neseniai savaitinio 4 pusl. laikraščio numeris buvo parduvinėjamas po 5c.; tuo tarpu dienraštis parduoda išviso po 2c., nors jo numeriai esti, kaip pav. "Naujienu" dienraščio, ir 8 pusl. "Naujienu" dienraštis iki šiol per savaitę duodavo 32 pusl., o pradedant šia savaitę jos duoda 36 pusl.; palyginus su "didžiausiais" (t. y. 8 pusl.) savaitiniais laikraščiais, jos yra daugiau kaip keturis kartus didesnės, o kaštuoja jos tikrai apie pusantro karto daugiau. Tiesa, dienraštyje telpa daugiau apgarsinimų ir gal šiek tiek mažiau straipsnių, bet už tai dienraščio žinios yra šviežesnės ir gyvesnės.

Pasak gerb. J. Raibikio, dien-

raščiai turėtų papiginti savo kainą, tuomet pasidaugintų jų emėjų skaičius. Taip būtų be abejonės, bet klausimas: ar emėjų skaičiaus padidėjimas atsvertų nuostolius, kuriuos padarytų prenumeratos numušimas? Ilgainiui gal, bet juk iki laikraščio cirkuliacija tiek padidėtų, laikraštis, neturįs atliekamų kapitalų, galėtų ir "su šiuo pasauliu persiskirti."

Tuo būdu lietuvių laikraščio leidėjas yra priverstas laikyti brangių kainų, nors jis ir da taip nenorėtų netekti tų skaitytojų, kurie pritaria laikraščio pakraipai, bet neištenka pinigų užsimokėti už jį.

KAIP ŽMONES LIEKASI DIEVAIS.

(Žiur. "N." nr. 231)

Religiją turime mes visi, visviena, ar mes lankome bažnyčias ar — ne, ar Dievo butybę priimame, ar — atmetame, ar mes gerbiame šv. Tėvą, ar reformatorių Liuterį, ar mes Goetę ir Nietzsche pasmerkiamo, ar gerbiame juos kaip milžinus — vistiek. Ar mes lenkiame savo kelius prieš "Dievo Motiną" padabintoje koplitėlėje, ar tykiame miške, gamtos dievų sodne, kur garbiname mėlyną padangę ir prakilnią gražią žemę.—Religiją turime mes visi, o labiausia tie, kurie daug, labai daug kartų ir griežtai nepripažįsta jos! Religija, nėra tai aklas tikėjimas, tuščios svajonės apie įvykusius dalykus, nėra tai tuščios fantazijos apie dorą, bet ji yra siekimas linkui aukštesnio, tobulesnio besivystimo, taip asmeniškame kaip ir drauginiame gyvenime. Religija yra nežinomas atjautimas, arba ir žinomas išpažinimas tojo sąryšio, kuris jau nuo amžių apglėbia (apima) visokius apsireiškimus gamtoje. Religija yra žinomas ar nežinomas atjautimas, kad mes, žmonės, esame tik dalele tos visatos ir kad mes surišti amžinui įvykimo besivystymo įstatymu.

Vertė Adomas Norbutas.

Redakcijos Atsakymai

Taisybę Mylinčiam. Nesvarbu. Tai asmeniškai dalykai, laikraščiai jie netinka. Reikia rašyti iš visuomeniško gyvenimo.

Vieversui. Negalime suvar-toti, kadangi nepadavėte savo vardo.

J. Bernotui. Neįskaitoma. Be to — reikia rašyt ant vienos pusės lapo.

J. Virpulis. — "Aš vienas" netinka.

A. A. T.—čia. — "Nėr pailsio" netinka.

Kon. Raudoniui. — "Išaušk" netinka.

A. Garbukui. — "Aš atmenu" netinka.

Rutvilė. — "Moteriška meilė" technikumio turtas. netinka.

DIDELE DOVANA
Nebo pakello prisikvies vertas 10 pinigų
Visas Kuponas vertas 10 pinigų

CASH COUPON

10
Dėvėnų
10

NEBO
GAMINYS

Prisikvies, kaip ir šis, 10 pinigų
Nebo pakello prisikvies vertas 10 pinigų
Visas Kuponas vertas 10 pinigų

Visas Kuponas ir pakello prisikvies turi tą patį vertą. Gali būti išmaišomi į pinigų arba į vertus dovanas.
(Ši dovana bus dovanama iki Dec. 31, 1914)

JAUNUOMENĖS SKYRIUS

Kaip Reikia Skaityti

Dažnai tenka išgirsti mūsų jaunuomenę nusiskundžiant, kad lietuvių kalboje nėra užtektinai tinkamos lavinimuisi literatūros.

Nusiskundimas teisingas. Mūsų literatūra labai biedna, ypač knygomis, kuriose gvildenama klausimai visuomenės gyvenimo. Tačiau ir iš tų knygų, kurias jau turime, galima būtų pasemti daug daugiau naujos, jeigu jomis tinkamiau naudoties.

Mūsų jaunuomenė nemoka skaityti. Norintieji lavinties stengiasi perskaityti knygų kuodaugiausiai. Tuo tarpu, idant suprasti kokį nors dalyką, kokį nors aiškinamą klausimą, reikia skaityti ne kuodaugiausia knygų, bet kuotidžiausia. Nesulyginamai naudingiau yra perskaityti vieną tik knygą, bet nuodugniau, taip kad supratus pamatinę rašytojo mintį, kad patėmijus pačius budus, kuriais jis išrodinėja savo mintį, kad beveik galėjus visą knygą išpasakoti. Taip perskaitytus knyga, pasemtos joje mintys ne greit išgaruos iš skaitytojo galvos.

Antras svarbus dalykas norint lavinties — tai gilinties vienu laiku tik viename kokiame klausime. Perskaitys, ale tik atidžiai, vieną knygą, imties reikia kitos iš tos pačios srities ir taip — jau pat atidžiai skaityti. Beskaitant reikalinga dėmėti, kas joje yra panašaus pirmiau perskaitytai ir skirti kas naujo arba nesutinkamo, ir visa tai dėti smegenysna, bet taip, kad ten pasifiktų irgi pilna tvarka, kad pasemtos žinios nevirstų koše.

O kad tvarka nepairtų patartina pirmiau susipažinti su viena nuomone iš kelių vienaip žiūrinčių dalykan šaltinių (knygų), o paskiaiu papildymui savo žinių, visapusiškam susipažinimui indomaujamu "klaidimui, patartina skaityti knygas, kuriose išreikšta priešingos nuomonės. Jos jau nebesuadys smegenų tvarkos, jos tiklatai nusvies plačiau dalyką.

Geresniam užsilikimui minčių skaitytojo galvoje būtų labai naudinga atkartotinaip pasakoti tai, kas išskaityta. Manau, nebūtų iš to nė blėdies klausytojams. Be to mūsų jaunuomenė susispietusi į kuopas, lavinimuisi ratelius, draugijas, turėtų ko pasiklaudyti, apie ką pakalbėti savo susirinkimuose. Jeigu nariai tokių organizacijų rupintys kuosanziniškiausia atlikti šį darbą — tai ir žmonės imti skaitlingai lankyties ant panašių pasikalbėjimų, diskusijų, ar kaip mes ten jas pavadinsime.

Patėmysiu da vieną dalyką — skaitant knygą užėini žmogus nuolat nesuprantamų minčių. Dauguma taip daro: ne suprant, tai ir verčia lapus toliau, kur ras "suprantama." Taip daryti negalima. Nesuprantamas mintis reikija kokiū nors būdu suprasti; nesuprantantis privalo kreipties į labiau išsilavinusius draugas išaiškinimo reikalaudamas.

Kad beskaitant kuomažiau tokių nesuprantamų klausimų

pasitaikytų, butinai yra skaityti knygas pačiliui — nuo lengviau suprantamų, populiariškesnių, prie sunkesnio turinio pereinant.

Kaip matyti, skaityti knygos yra daug verčiau pamažu, apmąstant visą, kas perskaityta. Bet tai užima daug laiko. Todėl skaitytojas turi rupinties pasirinkti skaitymui knygas tunkinkas, arba kitaip sakant, turtingas idejomis.

Anlanas.

Isteriškoji Meilė

Kaip ne kaip, o reikia pasakyti, kad meilė mūsų gyvenime užima labai ir labai svarbią vietą. Tik ne visų žmonių meilė buna vienoda. Vieni meilė šviečia ir šildo gyvenimą nei saulė; kiti — ardo jį nei audra. Apie tą pastarąją aš čia ir tarsiu keletą žodžių.

Šita meilė vadinama isteriška meile. Ji paeina iš žmogaus liguistų palinkimų, suirimų nervy. Isterikai negali įsivaizdinti, kas su jais darosi, negali nusivokti, kaip jie elgiasi, ar gerai ar blogai. Silpni jie ir sušivaldyme. Meilė ir neapykanta pas juos greit persikeičia: vietoje meilės jie pradeda neapkęsti, ir atbulai — čia neapkenčė, čia jau myli. Viena ir ta pati isteriška moteris, kaip lyginai ir vyras, arba labai dora, gera, arba — visai nupuolusi piktadarė. Isteriška mergina myli vyrą arba, kaip tai sakoma, per daug karštai, arba atbulai — visai šaltai, veik neapkenčia.

Daugelis romanistų statė ir tebestato klausimą, ar gali isteriškė gyvenime mylėti, tikrai mylėti keletą kartų. Neužginčijama, jog daug moterų yra monogamės nuo prigimimo, ir jos gali mylėti tik vieną sykį. O isteriškos moters gali mylėti ne tik įvairiu laiku, bet vienu ir tuo pačiu laiku keletą vyrų, nes pas jas mintys keičiasi umai. Taip pat atsitinka ir su isterikais vyrais. Vyrų betgi isterikų skaitlius mažesnis, kaip moterų.

O ir pati meilė pas isterikus apsiereiskia kitaip ir jie jaučia ją kitokiai esant, kaip sveikieji žmonės. Nekurie pasijunta karštai įsimylėję, jie sakosi negalį gyventi be viens kito, arba kuris nors vienas jų be kito. Bet pažiūrėk, apsirovė ar ištekejo tokia "karštai" mylinti ypatą — ir dingio meilė. Pasirodo, kad jokios meilės nebuvo, kad buvo tik skaudus apsirikimas. Panašių "meilių" jaunavedžių tarpe pasitaiko ne mažas skaitlis. Jų šeimyninis gyvenimas dažniausia pasibaigia perskyromis, o pas karštai tikinčius katalikus jis virsta peklišku gyvenimu, nes mat katalikų bažnyčia nepripažįsta perskyrų.

Toliaus, liguista meilė surišta su mylimo asmens kankinimu. Neužsitikėjimas dviejų artimų asmenų viens kitu, pavydai pastebiami kaip pas moteris, taip pas vyrus.

Nesveika meilė yra neišsėmiamas šaltinis kančių. Jeigu žmonės suprastų geriau patį save, jei jie stengtųsi atidžiau perkratinėti savus jausmus,

tuomet nelaimingų šeimyniškų gyvenimų daug mažiau pasitaikytų. Kankinanti meilė, kurią minėjau augščiau, kartais pakyla iki baisiausiam laipsniui. Neužsitikėjimas vedusiųjų tarpe pastebiamas ant kiekvieno žingsnio. Nors teisingiausia būtų moteris vyrui, arba vyras moterei vis jo mylimas asmuo išrodo neištikimu.

Tiesa, panaši meilė randasi daugiausia inteligentų tarpe. Bet ji irgi ne retenybė ir darbininkų luomoje. Todel ir darbininkams žmonėms sueinant į poras, reikalinga būtų daugiau atidos atkreipti į "savo meilę". Be to reikėtų jiems pasiteirauti tuose dalykuose su patyrusiais daktarais.

Cicero Jonas.

(Pagal Forel.)

"Jaunimui" Reikia Daugiau Vienybės

Rods mūsų tikslu yra suvienyti jaunuomenę ir rods ve syki buvo pabriežta, kad jaunimo susivienijimas yra didis darbas. Tuo tikslu susitvėrė ir "Jaunimo Organizacija." Susispietę prie "Jaunimo" jaunieji kviečia ir traukia savan tarpan plačiąją lietuvių jaunuomenę, kad pridavus jai daugiau drąsos, daugiau energijos veikti, idant kiekvienas jaunųjų taptų tinkamu nariu busimos draugijos, draugijos, kurios mes taip laukiame, kurios įvykdinimui mes dirbame, del kurios mes šaukiame visus vienybėn, nesa kur vienybė, ten ir galybė.

Tik de ja — mūsų troškimai vienybės dažnai pasirodo vien džiūiose; iš darbų mūsų tankiai matosi kas kita. Mums susiejos viešame veikime, kad ir tokioje "Jaunimo organizacijoje," dažnai ir net perdažnai vienam kuriams iš mūsų tarpo bekalbant besvarstant dalyką, kiti nesiklausome, netylime, bet juokus krečiame kur pakamplis. Kas buna gvildenama, kokie išvadai daroma — to mes negirdžiame.

Na, ar daug naudos gali atnešti mums tokis užsilikymas lavinimosi vakaruose? Kiekvienas mūsų sutinka reikalingu esant jaunuomenei lavinties kaip galima plačiau. Rods reikėtų todel atkreipti daugiau atidos į tą darbą, kad nebūtų gėda žmonėms pasirodyti. Mes neprivalėtume paversti savąjį darbą į juokus, ar daryti juokus viens iš kito, juo labiausia, kad dažnai juokiamės iš kitų išvadžiųjų neturėdami nė už mažiausią grūdą nuovokos apie kalbamą dalyką patįs.

Žinoma, kvailybė randasi pasaulyje. Ir jos umu laiku prashalinti negalima. Bet mums nėra ko nusiminti, nes ji turi vietą ten, kur sveikos kritikos nėra. Todel daugiau kritikos — bet rimtos!

Jei pas mūsų pačių veikėjus pastebima kvailybė, tai tik tame, kad vienas ar kitas nori būti valdonu, kad vienas ar kitas mēgsta nesavu arkliuku jodinėti. Tuo tarpu juk turime atminti, kad mes negalime būti laisvi neduodami laisvės kitiems. Ir neduoti jos kitiems būtų labai nepadoru, nes be to mes nepritrauksime jaunuomenės savo tarpan. Anaipolt — tik atstumtume ją, atšaldytumėm nuo lavinimosi, išvytumėm iš savo tarpo visus, kurie nori eiti su mumis drauge.

Jeigu mes jaunuomenę šaukiame savo tarpan, tai mes patįs turime laikyties labiau vienybėje dirbti solidariskiau.

Tai gi, aš tariau "Jaunimui" žodį, kad jo nariai gilintųsi į darbą. I "Jaunimo Organiza-

ciją" turime žiūrėti, kaip į žandintoją mūsų jaunuomenės iš gilaus miego.

Kad mūsų darbas būtų pasekmingesnis, pirmoje vietoje mes turime prashalinti savus nesusipratimus, privalome užsilaukyti ramiai susirinkimuose, mums reikalinga pasirodyti esant augštesniais sutvėrimais. Reikalaukime daugiau vienybės vienas iš kito, kariaukime prieš tamsybę. Platinkime šviesą.

J. Brijūnas.

Meiliški Laiškai

Gal mažai rasis subrendusio jaunimo abiejų lyčių, kuris nesurašinėtu. Laiškai tie buna daugiausia meiliško turinio. Aš čia kalbu apie tuos laiškus, kurie esti rašinėjami neva apsideimo dalykuose.

Kartais vaikas ar mergina iš pirmo pasimatymo "įsimyli" vienas į kitą, bet apie tai viešai nedrįsta prispazinti. Tai padaryti jiems padeda "laiškas". Ir kiek minčių, kiek užsitikėjimo sukelia tie meiliški laiškai. Tik de ja susirašinėjimui ne visomet buna nuosirdys. Dažniausia jie pasirodo esą veidmainiški — melagingi. (Ypač tuo pasižymi laiškai taip vadinamų sportų.)

Kartą man vienas vaikas gyrėsi turis tiek daug siųsti į merginas meiliškų laiškų, kad išstis valandas praleidžias juos berašydamas.

—Argi jau manai vesti taip daug pačių? — užklausiau aš jo.

Gavau atsakymą, kad ne. Jis, girdi, esąs da jaunas ir dailus vaikas, ir apsirodo paspėšias kad ir už 10—15 metų. Mano vaikas pasisakė rašąs, kad "pašidyt" merginas. Ir, esą, kokios jos lengvatikės. Tik pakalbink kurią apsirodo, tai jau ir tiki amžinai.

Daug, labai daug yra panašių vaikinių. Iš pirmos pažinties jie kalbina bile merginą su juo apsirodo. Suprantama, vis tai daroma tik "onoro" delei. Gi mergina, turėdama daug garbintojų ir nežinodama kuris jų ištikimas jai, pradeda bent keliems susyk simpatizuoti. Iš to pasekmės buna tokios, kad vaikas turi daug, mylimų merginų, o mergina — vaikinių. Man rodos, kad kalbinimu be reikalo merginų apsirodo, lyginai rašinėjimu, neva tik "onarui", nėra ko didžiulotes. Tai yra tik žemas pasielgimas — veidmainystė.

A. Cechanavičius.

Šis-tas iš Jaunuomenės Gyvenimo

Jaunimo Organizacijos Vakarėlis

Spalio 2 dieną Jaunimo Organizacija turėjo viešą pasilinksminimo vakarėlį, kurio programos susidėjo net iš devynių punktų. Programos išpildytas puikiai. Vakarėlis, galima sakyti, pavyko pilnai.

Vakaro vedėju buvo V. Mankus. Jisai ir įžanginę kalbą laikė. Antruojų pasirodė p. Butkus, turėjęs paskaitą apie tai, kaip jaunimui reikia organizuoties ir kokia jam reikalinga organizacija. Paskaita buvo labai gyva, užinteresavusi visus klausytojus. Prelegentas tvarkiai ir nuosekliai apibūdino įvairius organizavimosi ir jaunųjų gyvenimo klausimus nurodinėdamas, kokiais keliais eidama jaunuomenė gali pakil-

ti. intelektualiskai augščiau.

Tarpais sakytą deklamacijos. Tai atliko p-lės Paršiukaitė ir Brijūnaitė; o P. Širvinskas tiesiog nepaprastai gabiai prijuokino publiką monologu ir deklamacija. Linkėtina jam ir toliau lavinti savo gabumą.

Po to kalbėjo da du "Jaunimo" nariai — P. Čeponis ir P. Kukutis. Pirmas nurodinėjo, koks mūsų jaunimas yra ir kuo daugiausia užsiima; antras — kaip turėtų tvarkyties mūsų jaunuomenė ir kokia ji privalėtų būti. Juodu abu labai gerai atliko savo užduotis.

Pagalios drg. Juknis padainavo solo, o duetą išpildė drg. Juknis ir Baktis. Abu punktu pavyko puikiai.

Jaunuomenės prisirinko pilna svetainė. Visi linksmai praleido laiką ir ramiai išsiskirstė.

Reikia taipgi tarti aciū ir p. Varasiui, kuris jau ne be pirmą kartą patarnauja jaunuomenei skambinimu ant piano. J. B.

II.

Jaunimo Organizacija 2 d. spalio Radavičiaus svetainėje turėjo savo vakarėlį. Įžanga buvo liuosa, programos gana margas. Tai gi reikia už tai rengėjams tarti aciū.

Jaunimo prisirinko gražaus. Užsilaukė susirinkusieji irgi pavyzdingai... tik ne visi. Trečiame suole sėdėjo kompanija iš penkių ypatų. Toji tai kompanija per visą programą pildymą juokėsi, kalbėjo — kiek kuris jų išmanė. O kuomet publika, pasibaigus kokiame punktu, imdavo ploti, iš kalbamos kompanijos taipgi atsiliepdavo, bet jau ne žmoniškai švilpdami, trypdami.

Visokių da pasitaiko jaunomenės tarpe ypatų.

A. K. Švinas.

"Jaunimo Organizacija" ir Jaunimo Lavinimosi Ratelis susivienijo. Nedėlioje, spalio 17 d. bus sušauktas bendras abiejų kuopų susirinkimas išrinkimui bendros valdybos suvienijimui kuopų turto ir sutvarkymui kitų dalykų, kurie atsiras joms susidėjus daiktan. N.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "NAUJIENAS"

PHELAN & WESTPHAL
38th St. & Archer Ave.

Real Estate, Randavojimai, Paskolos ir Insurance.

Vieta, kur Jūs gaudate tikrą patarnavimą. Pamatykit šiuos bagenus: Pulkus murinis "cottage," su augtu beismanu, netoli parko \$1600 3 pagyvenimų medinis namas, pasiran-davoja už \$672 per metus, kaina Dubeltas muros namas ant gražios gatvės, randos neša \$732 į metus... \$5000 Visi viršminėti namai yra parduodami ant lengvų išmokėjimų.

Reikalingas "Lumberio" pardavėtojas; turi žinoti South ir South-West puse. Alga ir nuosimtis. Rašykite Naujienų Ofisan, pažymėdami No. 1.

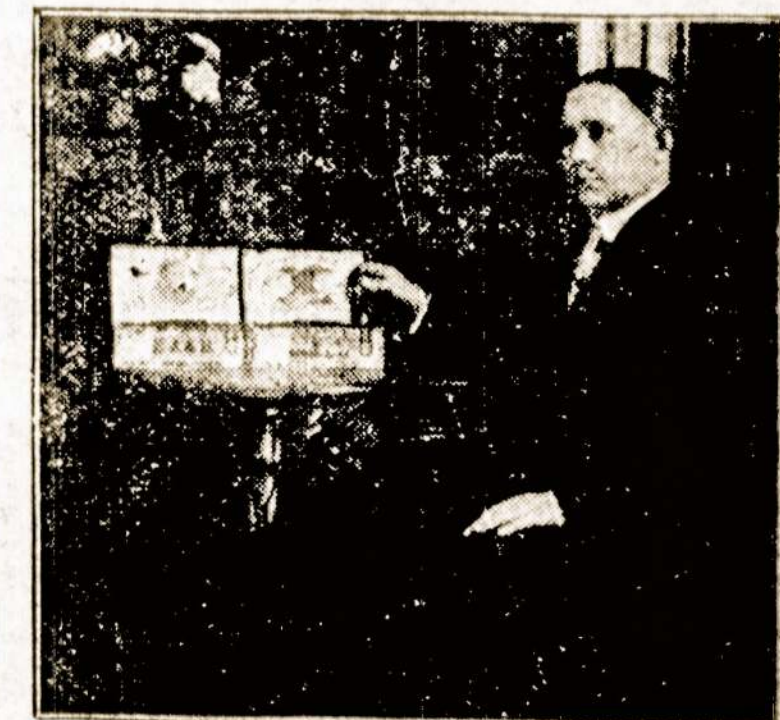
Skaityk kad žinotum

Kūr pigiau ir geriau galėtum Laikrodėlius, Lenciugelius ir Locketus pirkti. Elgin 15 akmenų, 20 metų garantuoti, Crown lukštai, \$10.85. Elgin 17 akmenų, 20 metų gvarantuoti, \$12.60. Kainos uždarytų laikrodėlių. Atviri — pigiau. Kreipkitės panedėlio ir pėtnyčios vakarais nuo 7 iki 10 val. C. NURKAITIS, 402 North Ave., 2-ros lubos.,

"TELEGRAMS"

Naujas Dienraštis Amerikoje Vienas iš teisingiausių ir naujausių žinių padavėjas. Metams \$3.50 Mėnesiui 40c Adresuokit taip: 448-450 Leonard St. N. W. "TELEGRAMS" PUB. CO. GRAN RAPIDS, MICH.

Telephone Yards 1487
Jei rukai, tai rukyk gerus cigarus iš tikro Havanos tabako padarytus. Klausk po vardu J. J. CLUB HOUSE

12 metų praktika
J. JANKAUSKIS
4405 So. Lincoln St. Chicago, Ill.

Telephone Drover 5602.

Brolių Sarpalių Orchestra

Geriausia Orkestra Chicagoje, kuri užga-nedina publika. Griežia naujausius amerikoniškus ir europiškus šokius. Draugystės, kurios rengiate balius, teatrus, koncertus ir t.t., jeigu norite pirmos klesos muzikos, medžių kreipties prie manęs. DIREKTORIUS V. P. SARPALIUS

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Oleko Mokykla

Mokinama: Angliškos ir Lietuviškos kalbų, Aritmetikos, Knygvedystės, Stenografijos, Typewriting, Pirklybos leisių, Suv. Valstijų Istorijos, Abėlės Istorijos, Geografijos, Politškos Ekonomijos, Pilietystės, Dail-rašytės.

Mokinimo valandos: Nuo 8 iš ryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7:30 iki 9:30. 3360 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Kiekvienas turi tai žinoti!

M. G. VALASKAS
349 Kensington Ave. Chicago

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ KRAUTUVĖ

Labai naudingos knygos už sumažintą kainą.
1. Baudžiava Lietuvoje, yra 76 pusl. už 10c
2. Chemija. Su 36 paveiksl. 116 pusl. .. 20c
3. Elies Pr. Valciacio, 165 puslapių .. 60c
4. Geologija. Su 47 paveikslais, 144 pl. 25c
5. Kaip sutaisyti žmogus kunas 144 p. 25c
6. Kaip žmogus gyveno ant žemės 47p 10c
7. Kaimiečių kova su ponais, 60 pusl 10c
8. Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos, 172 pusl. 50c
9. Revoliucija. Jos prasmė, priežastis ir pamatas. 44 pusl. 10c
10. Socializmas ir darbininkiškas klausimas. 39 pusl. 10c
11. Vinco Kudirkos Raštai. 8 tomai tik \$3.00
12. Vanduo ant žemės, po žeme ir viršuje žemės. 33 pusl. 10c
13. Žemės Istorija. Su 19 pav. 54pl. .. 10c
14. Živilė, dukrė Karijoto, trag., 118 pl. 20c
Visos išneša \$5.70
Imant kartu leisiu už \$4.75 ir įtešas pasiuntimo apmokėjus. Adresas: M. J. DAMIJONAITIS 901 W. 33rd St., Chicago, Ill. LIETUVIŠKŲ KNYGŲ KRAUTUVĖ

AR SKAITAI "LAISVĘ"?

Jeigu dar neskaitat, tai tuojau užsirašyk arba pareikalauk vieno numerio pažiūrėjimui. "Laisvė" yra didžiausias darbininkų laikraštis, nes dabar čia dvigubai padidinta, t. y. 8 puslapių. "Laisvė" išneša 2 sykiu per savaitę todėl paduoda naujausias žinias iš viso pasaulio. "Laisvė" telpa daug naudingų straipsnių, eilių, apysakų, juokų ir įvairių patarimų. Apie to, yra i vestas speciališkas skyrius dėl motų.

"Laisvės" kaina tik \$2.00 metams, sei metu \$1.00. Užsienyje metams 1.00. Nelauk jįgal, nes vėliau kaina rasi bus padidinta. Adresuok šitaip:

"LAISVĖ"
183 Roehling st., Brooklyn, N. Y.

Karl D. Thompson.

Ar tai praktiška?

Aš esu praktiškas žmogus. Aš negaliu užgirt bei palaikyti jokios nepraktiškos, išsivajotos, paikos idejos, taisyklės, ar tvarkos. Taigi aš klausiu jūsų: ar kapitalizmas, mūsų dabartinis socialis nusakymas — ar jis praktiškas?

Ar tai praktiška, kad 1,900,000 mažų kudių, neturinčių 16 metų amžiaus, dirba dirbtuvėse, laike, kuomet 4,000,000 suaugusių vyrų neturi darbo?

Ar tai praktiška sutverti \$24,000,000 pabrangos — turto į metus ir atiduoti virš \$12,000,000,000 tinginiams bostunams kapitalistams, kurie nedarė nieko, kad būtų vertais to?

Ar tai praktiška daleisti, kad ekonominė priklausomybė tautos, susidedančios iš 100,000,000 žmonių, pereitų iš septynių arba ir septynių dešimčių žmonių rankas, tų ne prieš ką neatsakančių piniginių karalių?

Ar tai praktiška mokėti nuo 5c iki 5 dolerių už panaudojamą telefono, kuomet kiti žmonės gauna jį nuo 1c iki 50c.

Ar tai praktiška mokėti privatinėms korporacijoms nuo 10 iki 20 centų už elektrą, kuomet miesto valdžia gali išdirbti ir parduoti tą pačią jėgą mums už 2—4 centus ir dar įgyti pelną iš to?

Ar tai praktiška daleisti, kad vidutinė 29,000,000 mil. žmonių metinė jėga sudarytų vos \$518,000, kuomet kito vieno įeigos siekia \$500 į minutę?

Ar tai praktiška mokėti 5c už pervežimą gatvėkariams, kuomet mes galime turėti geresnį pervežimą už 2 centus?

Ar tai praktiška turėti 4,000,000 mil. žmonių be darbo, kuomet tie žmonės dirbdami padarytų mažiausia \$8,000,000 į dieną?

Ar tai praktiška turėti Amerikoje 16,000,000 mil. nevedusių vyrų ir sykiu šimtus tūkstančių profesionalių paleistuvų (prostitucių), varančių savo biznį visuose šios šalies miestuose, miesteliuose ir kaimuose?

Ar tai praktiška pavelyti geležinkelį magnatams, už pervežimą mūsų laisvų, užkrauti ant mūsų pečių \$24,000 kas metai daugiau, negu kitose šalyse už panašų darbą?

Ar tai praktiška dėl mūsų daleist, kad visas mūsų maistas, nuo 5 iki 10 nuošimčio, būtų sugadinamas — perdirbamas?

Ar tai praktiška pakęsti (toleruoti) tokią visuomenės tvarką, kurioje cukraus rustas gali apvogti valstiją \$1,834,000 neteisingais svarais ir tik — vienu sykiu?

Ar tai praktiška pastatyti vieną žmonių klesą prieš kitą — alkaną, niekad nesiliaujančioje išdirbystės kovoje, kuri kainuoja milijonus dolerių, kaip darbininkams taip ir darbdaviams kiekvieną metą, nekalbant jau apie milijoniskus draugijos nuostolius delei to?

Ar tai praktiška tvarka, kuri reikalauja mūsų \$600,000,000 kas metai, kad apsaugojus ją anuot plėšrių vidurinių lupikų ir nematomų, bet laukiamų išlaukinių priešų?

Ar tai praktiška, kas dedasi šiandien Europoje — toji augščiausioji, baisiausia, neapsakoma, neįsimačijama kapitalistinės tvarkos baisybė, toji neištrinama širdperša — karė? Ar ji praktiška?

Eik šian, sakyk, ar tie dalykai praktiški? Suderinkime mintį su minčia, širdį su širdžia

— ar praktiški tie dalykai?

Ne, jie netikę. Jie yra vaisiumi dabartinės kapitalistinės tvarkos. Kaip praktiškas žmogus, aš pasmerkiu juos abu: ir vaisių ir pačią tvarką, kuri sutvėrė tai. Aš stoviu už geresnės, daug praktiškesnės visuomenės tvarką — socializmą.

Vertė St. St.—as.

Budelis ne labdarys

Rugsėjo numeryje "The Outlook" George Kennan aprašo "The voice the Russian People". Pirmąsyk nuo dabartinės karės pradžios Rusijos žmonės per savo atstovus gavo laisvę išsireikšti apie vidujinius šalies klausimus. Nors Duma du sykiu buvo atidaryta, bet ji laikė pasėdžius tik po vieną ar dvi dienas, ir apie šalies reikalus nebuvo duota nė užsiminti. Dabar išsiek pasigirdo balsai Tansidor rumuose.

Pirmą dieną rugpjūčio, atsidarius Dumai, legislatorų salė buvo užpildyta žmonėmis. Ministeriai buvo visi savo vietose. Čia pasirodė didkunigaikščio Armijos vadas generolas Ruzski su sužeistais oficialiais ir daugybė mielaširdystės seserų liganbučio uniformoje.

Pamaldos ir hymnas. Dumas pirmininkas M. V. Rodzianko atidarė susirinkimą augštu patriotizmo tonu. Toliaus sekė premieras, karės ministras, laivyno ministras, finansų ministras ir užsienio dalykų ministras. Pralkalbos prasidėjo nuo kraštutinių monarchistų, nacionalistų ir baigėsi socialdemokratais ir darbo kuopos atstovais.

Premieras kalbėjo caro vardu gana karštai ragindamas prie vienybės. Jis sakė, kad dabar laikas gilintis į naminių reikalų smulkmenas, kuomet šalies apgyvenimo reikalai degė dega. Jis pasakė: "Imperatorius širdingai prašė manęs pranešti jums, pp. Dumos nariai, jog jis uždavė ministerių tarybai, prirengti sumanytą parlamentą, kuris bus duotas lenkų žmonėms pasibaigus kare, idant jie galėtų laisvai plėtoti savo tautybę, kultūrą ir naminę gerovę ant autonomijos pamato." (Pasipilė delnų plojimas.)

"Bet ne vien tik lenkais mes rupinamės šios karės metu; mes rupinamės ir kitais Rusijos piliečiais, neatsižvelgiant jų tautos, kalbos, bei tikėjimo. (Delnų plojimas.)

"Laimėjimas ankščiau ar vėliau bus mūsų! Ir kol šis konfliktas tęsis Rusijoje, tegali gyvuoti vienintelė partija — partija karių iki galo! Jokio kito programo negali būti kaip tik laimėjimo programą." (Vėl ilgias nesiliaujantis delnų plojimas.)

Premjerą ir kitus ministrus ir monarchistų kalbėtojus sutiko entuzijatiški šukavimai ir delnų plojimai. Iš priešingų pusės pakyla Miliukovas ir, kaip konstitucionalistų demokratų šulas, pradeda valdžiai išmėtinėti už gerų piliečių persekiojimą. Jis sakė: "Valdžiai gėda laikyti užmestus Sibiro tyruose tokius tėvynainius, kaip Burcevas ir Antros Dumos atstovus. Be jokių išsikalbinėjimų visiems politikiškiems praskaltėliams turi būti duota amnestija. Ar gali būti dėkingi valdžiai žydai ir ukrainiečiai, taip begėdinskiškai vaišinami provincionalės biurokratijos? Ar galit ko gero laukti, jeigu tokiu momente varžoma spaudos laisvė. Juk žmonės greit paliaus tikėję fabrikuotoms valdžios žinioms. Tik laisva spauda gali parodyti žmonių

simpatiją ar nesimpatiją. Mūsų džiaugsmas čia pernėk, kol mes neginsim žmonių, visuomenės, opinijos. Jei jūs neleidžiat spaudai liuosai išsireikšti, jūs slopinat šalį ir stumiat žmonių mintis į naminę anarchiją."

Deputatas Friedman'as užreiškė, kad žydai parodė didelį pasišventimą, kad jų patriotizmas ir drąsa pastebėtini, bet jų padėjimas nei kiek nepasitaisė, atpenč — da pablogėjo. Toliaus jis sakė:

"Penkioliktame šimtetyje žydai neliejo kraujo už Ispaniją. Bet šiandien žydai lieja kraują už Rusiją, o belgi jie yra šiandien apkaltinti neistikimybėje ir jie persekiojami ir iš jų atima visas teisės. Mes žinom labai gerai kaltinimų ir persekiojimų šaltinį. — Štai iš ten jie pareižia (parodė pirštą į ministerių sėdynes).

"Tai Rusijos valdžia persekioja mus, o ne Rusijos žmonės. Daugiau negu pusė milijono žmonių žydų buvo išvežti iš jų namų ir vakarinius frontus neva užtai, kad jie buvo šnipais.

Aš pats mačiau Kaune žydus išstremiamus, kurių tarpe buvo žydės tarnavusios prie Raudonojo Kryžiaus. Taipgi aš mačiau tarp išstremtųjų sužeistą žydą kareivį kuris buvo papuoštas šv. Jurgio kryžium už atsižymėjimą ant karės lauko. Žydus rezervistus veža į frontus gyvulių vagonuose, kuriuos aš pats mačiau apie 110. Aš turiu prie savęs laišką Rusijos žydo, kuris sugrįžęs iš S. V. įstojo į kariuomenę. Jis rašo: Aš sugrįžau Rusijon delto, kad man daugiau apeina Rusija, gimtinė šalis, negu mano gyvasis bei laisvė, kurią aš turėjau S.V. Aš įstojau į kariuomenę, netekau dešinės rankos, iki peties. Grįždamas į Kurliandiją gydyties netikėtai stotyje susitikau savo motiną, išstremtą kariškos valdžios. Pasakykit, ponai kurie sėdit po dešine, kad aš nesutikčiau netekti savo rankos. Aš esmi netekęs prie jūsų pagarbos, o tai yra daugiau, negu netekti rankos!"

Užbaigiant pirmą dieną, nacionalistai ir oktiabristai priėmė rezoliuciją padidinti karės spėkas, nežiurint į progresistų prieštaravimą. Galų gale Dumas balsas visgi pasiekė Burcevo ir finų patrioto Svinkavudo — juodu tapo paliausuoti iš Sibiro.

Miliukovas ir kiti už vis labiau priešinosi dešiniems už vartojimą žodžio "tikrieji Rusijos piliečiai". Aišku, kad despo to skambalėlis gražiai skamba tik carui ir biurokratijos gaujai. Berybiai laisvės žadėjimai, trūkmingi piliečių užsiganėdinimu — tik ant popieros. Jas avis vilkas — ne svečias.

Pr. S. Žmogus.

Pažibos.

Medžiaginės aplinkybės padarė didžiumą žmonių darbininkais. Kapitalo galybė sutvėrė toms minioms bendrą situaciją, bendrus interesus. Taip šioji masa yra jau klesanti santykiuose su kapitalu, bet dar ne pati del savęs. Kovoje šioji masa renkasi kruvon ir pasižymi pati del savęs. Tie interesai, kuriuos ji apgina, lieka klesos interesais. —K. Marks.

—o— Žmogus yra drauginė būtis. Tik tai žmonių draugijos jis įgyja savo žmogišką samonę, savo "aš." Tik tai drauginiame gyvenime iš savitarpi-

niuose santykiuose bręsta jo spėkos ir tobulinasi jo vidujinis gyvenimas —Otto Ruehle.

—o— Kiekvienos klesos besivystimo pradžioje jos klesinė samonė yra vien instinktyvė nuojauta. Joje sukasi tik tai apie tą pamatinę pažiūrą, kad i viršų besiveržianti klesas esti trukdoma jos teisinguose reikalavimuose per kitus žmonių draugijos sluoksnius. Tik tai žingsnis už žingsnio klesų kovose jos samonėje atsivaizdina atskiri konkretai skirtumai ir sulyginamai vėliai ji pripažįsta savo butybės istoriskias aplinkybes kaip klesas. Savo priešingumus link kitų klesų ir jos ypatingą klesos pabudį pilnai sužiniau per mato koki nors klesas tik tai tuomet, kad ji pati įgyja galę ir pradedą įvesti gyvenimam savo reikalavimus priešais kitų klesų reikalavimus. —H. Cunow.

—o— Paprastai kiekvienas prasižengimas prieš nuosavybę yra tame, kad kokis nors žmogus nori paimt tą lobį, kurį kapitalistai jau senai atėmę nuo draugijos.

Kapitalas perka darbininko prakaity ir jo smegenų kančias už tokią kainą, koki jam tinka... Jis ima nuo jų kiek tik gali, daugiau, bet duoda jums kiek gali mažiau. Jis sakys: "Man gaila jūsų, vargo žmonės." — bet jis neduos jums nė skatiko, kad palengvintų jūsų gyvenimą. Tokis yra kapitalas! Bekraujis vaidulis su akmenis širdžia.—J. Gallswoorthy.

—o— Musų dienos laikraštija yra vienas galingiausių pavergimo įrankių. Užkariaukime tą slobiną (smaką) ir laikraštija tiks vienu iš galingesniųjų pasiluosavimo įrankių. K. Liebknecht.

Pakelkite akis ir suskaitykite savo išnaudotojų pulkė, kuris yra tvirtas tik tai jūsų krauju, kurį jis čulpia iš jūsų rankų, kurios siekiasi jam pasipriešinimo. —G. Buechner.

—o— Kasdienis darbas yra toji šaknis, iš kurios auga dvasia. —H. Gorter.

—o— Del jaunikaitei namai yra kalėjimu, del moters — darbo vietė. —G. B. Shaw.

Surinko St. St.

Naujos knygos

SOCIALIZMAS IR KRIKŠČIONYBĖ IDEALAI. — Kaina 10c. Parašė C. A. Herman.) Kone kiekvienam socialistui prisieina susidurti del savo persitikrinimų ir ypač tikėjimo dalykuose, su nesocialistais.

Vieni pastarųjų vadina socialistus bedieviais, kiti — ištvirkėliais ir nedorėliais, nepripažįstančiais krikščioniško mokslo niekšais. Socialistai gi i tai atsakinėja, kad jų idealai yra da augštesni ir už krikščionystės idealus.

Čia aš paduosiu kelerą ištraukų iš minėtos augščiausios knygtės. Drg. Herman sako: "Krikščionybės idealu yra įgyti dangaus karalystę pildant dešimtį dievo prisakymų, bažnyčios prisakymus ir, ypatinai, Kristaus prisakymą: "Mylėk savo artimą, kaip pats save." Socializmo gi idealai yra: paimti i draugijos rankas visus draugijai reikalingus išdirbystės ir susinėšimo įrankius, kad kiekvienam draugijai nariui būtų galima žmoniškai gyventi, kad kiekvienas galėtų mylėti savo artimą kaip

patsai save ir turėti progą laimėti ir tobulintis.

Toliaus: "Nors socializmo laikuose drauginio gyvenimo moraliskumas ir krikščionybės skelbimas žemiškasis moraliskumas: "Mylėk savo artimą kaip patsai save." — yra vienodi, bet reikia atminti, kad tie abu mokiniai išeina iš skirtingų filosofijų. Krikščionybė skelbia, kad viskas dedasi sulig dievo noru, kad dievas yra visų dalykų rėdytojas. Socializmas gi darodo, kad visi santykiai tarp žmonių rėdomi tuolaikinių išdirbystės sąlygų, nuo kurių pareina maisto įgijimo būdai, ant ko vėl rymo visa draugijos politiškoji struktura (surėdymas), ir morališki įstatymai."

Ir da toliaus: "Krikščionybė apskelbia žmogų silpną ir be jėgų savo buvio pagerinime ir išsitobulinime, o socializmas žiuri i žmogų, kaip i visągalį, kuris gali priversti gamtą save tarnauti ir pats išsitobulinti."

Paskui autorius nurodo, kad tikėjimas nėra kokia tai dievo duota malonė, nes jeigu "dievas" būtų suteikęs žmonėms tikėjimą, tai jasi būtų pas visus vienodas. Mes gi matome, kad to nėra. Taip, senobinės, o ir šių dienų laukinės tautos, stovincios žemai kultūroje garbino ir tebegarbina įvairius gamtos apsiereikšimus, saule, mėnesį, perkuniją, žvėris ir t.t.

Žmonės patį išmislijo sau dievus. Ir kad dievai yra produktas žmonių fantazijos rodo ir tai, kad dievų ypatybės priklausydavo nuo to, kokiose aplinkybėse jie gyvendavo. Jei gamta apsiaucianti žmones, vietose, kur ji gyvendavo, būdavo lengva, švelni, tai ir dievai būdavo malonūs, geri. Tų gi tautų, kurie gyvendavo vietose, kur gamtos apsiereikšimai baisiai smarkūs, kur pati gamta labai didi, kur įvairūs jos apsiereikšimai labai smarkūs — ir dievai pasibaisėtinai. Be to, kiltant taptoms kultūriškai, besiplėtojant jų tarpe mokslui, ki-

lo ir plėtojosi jų supratimai apie dievą. Nuo garbinimo stabų, "balvoniukų" prieina iki garbinimo "Vieno Visagalinčio, Išmintingiausio Dievo." Su tautų proto augimu augo ir jų dievai.

Autorius taipgi nurodo, kad ir krikščioniškos moralybės mokymas mažai vertės teturi, nes nors "... dvasiški ja skelbia, kad žmogus turi būti doras ir pildyti dešimtį dievo prisakymų ir Kristaus didįjį prisakymą: "Mylėk artimą savo kaip patsai save," bet "... ji nemato, kad prie dabartinių drauginių sąlygų negalima tai išpildyti, ir ji nieko neveikia, kad duoti žmogui tokias gyvenimo aplinkybes, kuriose žmogus galėtų pildyti tuos prisakymus."

Ir ištikrųjų, kaip gali mylėti šiandie krikščionys darbininkas, turintis darbą dirbtuvėje, savo darbdavį, "...kad pastarasis nemoka tiek algos, kiek pirmasis reikalauja?" "Šiandie krikščionys darbininkas prakeikia darbdavį, kuris jį atelidžia nuo darbo ir paima jo vieton kitą, kuris sutinka už pigesnę algą dirbti. Negali būti taipgi šiandien įvykinti gyvenimam ir prisakymai "neužmušk, nevogk," kaip lygiai negalimas įvykdimas nė tų krikščionybės skelbiamų dorybių.

Tik socializmo gadynėje, kuomet kiekvienas taps aprūpinats žmonių gyvenimu, galima bus mylėti ir "artimą savo." tik socializmo laikuose, panaikinus dabartinę išnaudojimo sistemą, kuri rymo ant darbo žmonių išnaudojimo," bus teisybė: "tik socializmo laikuose bus tikras šeimyniškas gyvenimas ir išnyks kitos drauginės ydos taip kankinančios šiandie didžiąją žmonijos dalį.

Knygutė yra turininga. Patartina todėl kiekvienam draugų susipažinti su ja, juo labiausia, kad daugiau tą patį klausimą gvildenančių knygucių, lietuvių kalboje visai nedaug yra.

Antanas.

"Kova" Savaitinis Laikraštis

Geriausias darbo žmonių draugas ir užtarėjas. Per dešimt metų savo gyvavimo ir sunkios kovos su darbininkų priešais dar neišžengė iš tikrojo kelio, kuris veda darbininkus prie gerovės.

"Kovos" kaina metams \$2.00

Ta pati kaina ir užrubežiuose. Pažūrėjimui vieną numerį prisiunčiame DYKAI. Rašydami laiškus, adresuokite sekančiai:

"Kova, 229 N. 6th St.
Philadelphia, Pa.

Naujavedžių Atidai

PIGIAUSIOS FOTOGRAFIJOS CHICAGOJ
60 dienų tiktai 60

Mano didelis sumažinimas kainų ant visokių vestuvių paveikslų — kuo tik ne perpus kainos. Užtaigi apsimoka ir iš toliaus pas mane atvažiuoti ir bemaž \$2.00 ant kiekvieno fotozuvino suvedyti.

Dovanos visiems ir visą darbą gvarantuojau.

JOHN P. RASHINSKI

Dvi galerijos: 3213 S. MORGAN ST., ir 665 W. 18 ST.

21-- Akmens \$5.95

Auksinis Laikrodėlis

Pagarbėjęs Hammond 21-akmenų. Žinomas kaip geriausias golžkelio laikrodėlis, labai punktuistiškas, su patentuotais pagerinimais, gvarantuojamas ant 20 metų, auksu pripildytis lukštais. Vertės \$35 bile vienam, kuris reikalauja gero laikrodžio. Musu nužeminta dirbėjų kaina tiktai \$5.95. Atsiųsk mums šį apgarsinimą ir 20c rankpinigį, ir mes tuojaus prisiginsime jį jums, per krass arba per expresą del pažūrėjimo. Jeigu jis jums patiks, ir jūs busite juo užganėdinti, kad tai yra gražiausias ir geriausias auksinis laikrodėlis, kokio jūs dar neesate matę, už tą kainą, tai pasidalykite jį. Jeigu ne, jūs galite sugrąžinti jį mums, o mes sugrąžinsime jums pinigų. Pamatyk šį laikrodį pirm perkant kitur. Mes žinom, jog jis jums patiks. Jūs gausite gražų lengvą dykai, jeigu siųsite savo orderį tuoj.

Jūs HAMMOND SALES CO., Dep. 75, St Louis, Mo.

PAŠAIPA PAJUOKA

SOCIALIZMAS NEGALIMAS.

Jūs sakote, kad socializmas praktiškas, t. y. galimas įkūnyti. Mažu jis ir tikty kitom tautom, bet lietuviams būtų rieta nuo jo. Kad negalėtumete mano pasakymo sumušti, aš privesiu faktą, suprantate, faktą, o ne argumentą. Prie socializmo visi lietuviai likty poetais ir nelikty kam čeverykus siut, anglis kast ir marškinius skalbt. Jeigu tik būtų leista pasirinkti darbą, tai vargiai kas imty kitoki — visi griebty eiles rašyt. Pas mus eiles rašo vyskupai, kunigai, daktarai, advokatai, duoniai, salūnininkai ir visi kiti. Tuli net savo apgarsinimus apie alų, dešras ir kitus galus rašo eilėmis. Netoli kiekvienas burdingierius turi prisikroves pusę skrynių pančekom, kelinėm, marškiniams ir kitais mažmožiais, o antroji pusė užimta eilėm, dainom, ar pagiesmėm, kurių autorium yra jis pats.

Gaspadinės, kurios nemoka rašyt, gieda per dienas jų pačių sugalvotas dainas. Kas tik pas mus išmoksia nors kiek žodžius plunksna sulipdinti, tuoj jis rašo eiles. Tokių eilių pilnos redakcijos, bačkos popierių išmetimui, kišeniai ir kitos vietos. Paprasčiausias žodelis-skudurninkas duoty kelėta dešimty dolerių už vieną tik popierą, kuri da stovi nesunaikinta su lietuviškom eilėm.

Redaktorai ir anglių galėty nevertot šilumai žiemos laike, jei apsižvelgtų prisijusiomis eilėmis kuriant pežių. Tuli mūsų broliai, pramokusieji dailiai rašyt ir gabūs įsiutyt savo eiles atspausdint poetiškam leidėjui, bet nederančiam kirtingumo tarp eilių ir prozos, net naktimis nemiega. Jie rašo ir rašo, kad tik išdėstę knygą padarius ir leidėjui daugiau skriaudos atnešus. Net valgyt jie užmiršta, nors ir turėty ko, valgydami mažai kramto, menkai miega. Žinoma, išrodo, kad jie stengiasi gaut džiavą ar kokią kitą ligą, kad ir juos pagarbintų nuo džiavos mirusius eiles berašant.

Iš šio atžvilgio aš socializmui nepriešingas, nes kiti tvirtina, kad tik už pinigų žmonės dirba, o kaip sustotų turty plaukimas ir visi vienodai uždirbtų, tuomet visi imty tingėt. Mūsų poetai parodo, jog tingėjimo pas žmogų nėra, jei tik leisti ji užsiimt tuo, kas jam patinka.

Tik visa bėda, kad mūsų tautos žmonėm labiausiai patinka rašyt eiles.

Vienok šis keblumas, man rodos, gali buti prašalintas: lai kitų tautų žmonės atlieka visus kitus darbus, o mes lietuvių būsimie visų tautų žmonėm poetais — prirašysime tiek eilių, kad jeigu jie norės perskaityti, tai ir dirbt mažai laiko turės.

Detektivas.

"SPITOLNINKO" REDAKCIJOJ.

Kartą į bostoniško "Spitolninko" redakciją atėjo geras žilinsko parapijonas. Leidimas jis sušuko: "Gerą dieną!" — "Ką sakiai?" — atkirto "Spitolninko" redaktorius. — "Gerą dieną, tamstėlis!" — atkar-tojo jisai. — "Ko tau reikia?" — "Bukite geri — numerį 'Laisvės'..." — "Bedievil mes nelai-

kome tokių rašty. Čia išeina 'Spitolninkas'! Nnori?" — "Tegul bus pagarbintas"... numykė parapijonis ir išdumė laukan. *Ex-bostonietis.*

MEILĖS REIKSMĖ.

—Ką reiškia mylėti Dievą?
—Užsirašyti "Draugą."
—O užsirašant?
—Du doleriui!
—Paskui?..
—Tėvynės meilė...
...*Skaitlytojas.*

PAS KUNIGĄ.

Kunigas: Myli Dievą?
Parapijonas: Taip, tėveli...
Kun.: Nestreikuoji?
Par.: Ne, ne, ne.
Kun.: Griešninkel! užsimo-kėk už pereitą velykėn! *Vet—as.*

KEISTUMAI.

—Kas daugiausia kalba apie astronomiją?
—"Kataliko" redaktorius.
—Kas mažiausia apie ją nu-simano?
—"Katalikas." *Kostumeris.*

Chicagos žinios

CHICAGOS LIETUVIŲ BĖDOS

Nėra tos dienos, kad neatsi-liktų koks nors apvogimas vie-noj ir kitoj lietuvių šeimyno-j. Diena iš dienos girdisi nusi-skundimai, kad tai šį tai iš-nešė vagiliai. Panašūs ap-kraustimai dažniausia įvyksta pačiame dienos viduryje, kada visi išėję darban. Ir, kaip pasi-rodė vėliau, jie esti surengti iš anksto. Pavyzdžiui, pas kai-kurias šeimynas pradeda atsi-lankyti tuli nežinomi esmen-j, jieškodami kokio nors jų pačių išgalvoto vyro ar moters. Be-klašinėdami, suprantama, jie atsižino tos šeimynos gyven-tojų skaitlių, kur dirba ir tt. Pa-sitaikię, kad tokiu lankymu už-siima ir moteris ir, kas tai patyrė, sako, kad jos savo už-duotį atliekančios neblogiau už pačius vyrus. Paskui ji sekas netikėtas apkraustimas...

Chicagos apvogtieji lietuviai labai retame atsitikime pasi-skundžia kam-nors, ar pagrasi-na laikraščiuose apie savo ne-laimę. Gana tankiai jie dar supyksta, jei kas-nors parašo laikraštini apie jų namo apla-nkymą per nežinomus blogada-rius. Esu patyręs, kad kai-ku-rie iš jų net bando paslėpti nuo žmonių tą savo nelaimę. Tu-li ne tik kad nenori nieko sa-kyt atsilankiusiam reporteriui, bet išvadiną pastarąjį visokiais negražiais žodžiais ir prigrasi-na teismu, jei jisai išdrysias dėti tą žinią "į gazietas..."

Chicagos lietuviai tankiausia pasako taip: "kad Dievas negelbės, ga-zieta nieko nepadarys vagi-liams." Policijai, kiek patir-ta, irgi neduoda žinoti... Man asmeniškai atsilankius pas vieną apvogtą šeimyną štai kas teko patirti: Viso apvogta šeši esmen-j. Paties šeimynin-ko išnešta 15 dol. pinigais laik-rodėlis, 35 dol. vertės ir 2 auksi-nių žiedu. Įnamių gi išnešta 2 laikrodėliu — 45 dol. vertės, žiedas ir siutas — 25 dol. Dvie-jų merginų išnešta: vienos 37 dol. pinigais, 2 žiedu — 13 dol. ir branzeletas — 8 dol.; antro-sios žiedas ir laikrodėlis — ver-tės 35 dol. Viso sykiu iš ty na-mų išnešta 227 doleriai. Na ir ką jų manote — tiktai vieno-je šeimynoje tiek pasipelnęty!

O ką gi jie darė? Nieko! Pa-klausus jų, kodėl jie tyli, gavau šiokią atsakymą: girdi, sarmata, kuomet visi apie tai atsižinos... Jie net gražumu meldė, kad aš negarsinčiau apie tat laikrašty-jė. Policijai irgi jie nedavė ži-nios: mat busių daug baderio... Tai visgi didelis apsileidimas, kad aukaujama net 227 dol. "Dievui ant garbės," kaip jie patį išsireiškė. Vienas labai neišmintingas lietuvių paprotis yra — raktų kavo-jimas. Keliose vietose štai ką patyriau. Tuluose na-muose vienas raktas tinka del visų durų... Gi jisai randasi, žinoma, pas šeimyninke. Su-prantama, jį jėk visuo-met ne.

Pabaiga ant sekančio pusl.

PRANEŠIMAS

Rochesterio Lietuviams. Kas nori gauti "Naujienas", malon-kiute kreipties prie vietini, "Nau-jienu" Agento, kuris jums maloniai patarnaus. F. SURWILLO, 560 Hudson Ave., Rochester, N.Y.

ANT PARDAVIMO

Parsiduoda elektrinis pianas. Prie-žastis — turiu aplėsti Chicago šia su-batą, važiuoju į Michigan valstiją. Pianas tinkamas į saliuoną. Parduo-siu pigiai. Atsišaukite: 3153 S. Halsted St., 2 lubų iš fronto.

Parsiduoda kraučių dirbtuvė ant Bridgeporto. Savininkas eina į kitą bi-zinį. Klauskitės "Naujienu" Ofi-se (3)

Norintiems pirkti karčemą turime gerų vietų del lietuvių. Užsidedami karčemą arba permainingami alų su-tekisime laisnius ir busite užganė-dinti. Atsilankykite į mūsų bravarą. Del Parodos atrastie lietuvišką agen-tą visiems gerai žinomą Geo. L. Ukso. MONARCH BREWERY and CO. 2419-2449 W. 21st St., Chicago.

GERA PROGA LIETUVIUI. Lietuvių apgyventoj vietoj parsiduoda grosernė ir buclernė. Nuo se-niai išdirbtas biznis. Atsišaukite tuo-jaus: J. LEGEIKO, 5957 So. State Str., Chicago, Ill.

PARSIDUODA čeverykų dirbtuvė (Shoe shop) labai pigiai. Geras biz-nis. Adresas: 752 W. 35 St., Chicago, Ill.

Parsibuoda salūnas, už labai pigę kainą. Savininkas eina į savą bi-zinį. Biznis gerai išdirb-tas, lietuvių apgyventoj vietoj. Laisnis užmokėtas. Pasiskubinkite. 2800 S. Union Ave., kamp. 28 st.

ANT PARDAVIMO fikėieriai del buclernės. Yra groserio "stakas." Labai pigiai. 3254 Emerald Ave., Chicago.

Parsiduoda 832 W. 37th St. lotas 28 ir 7col. x 147 pėdų. 25 kambariai. Randa \$52 į mėnesį. Kaina \$3800. Ant lengvų išmokėjimų. MATTHYS, 832 W. 37th St., Chicago, Ill.

Kam mokėti randą, kuomet mes galim paduoti Jums gražų šešių kambarių namelį už 1000 dol. Phelan & Westphal, 38th & Archer Real Estate, Renting, Loans and Insurance. Vieta, kur dalykai toi-singai vedami.

Lotai visi pakils. Mes parduodam juos ant lengvų išmokėjimų už \$375.00.

IVEN AXEN

REAL ESTATE ir INSURANCE Namų paskolos mūsų specialiskumas. 4802 W. 12th St., Chicago, Ill.

Parsiduoda puikus murinis namas. Biznis su trimi gyvenimais tirštai ap-gyventoj lietuvių vietoj. Kas kaip nori gali pirkti — arba su salūnu, ar-ba tik namą. Atsišaukite tuojaus. John Petkus, 840 W. 33rd str., Chicago, Ill.

Du lotai, kiekvienas 25x125 pėdas \$300 kiekvienas. Savininkas paskolins pinigų budavojimui. Mes igijom keletą 6 kam-barių stūbų, kurios gali but nupirkto už — nuo \$1000 iki 1500. PHELAN and WESTPHAL, 38th St. and Archer Ave. Chicago, Ill.

AUKA. Parsiduoda gera biznio prapė-rė. Lotas 125x125 pėdas, skersai Gran-o-dirbtuvės, ant 40th st. ir Kedzie Ave.

2819 Emerald Ave. 2 augšty medinė stuba su "cottage" užpakalyj. Randa \$26. Galima \$1800. KOCH and CO. Chicago

2851 Emerald Ave. 3 augšty murinis, 3 pagyvenimų, 17 kambarių. Randa \$38. Kaina \$3800. KOCH and CO. Chicago

\$1,000.00 įmokėt, likusius ant lengvų išmokė-jimų, nuperka 2 medinius namus su akumenu fundamentu, kiekvienas po penkis kambarius. Gatvės išlai-syotos. Gazas ir t.t. Randa \$60 į mėnesį. Kaina \$6500.

J. McDONNELL, 3622 California Ave., Chicago, Ill.

PARSIDUODA LABAI PIGIAI Turi buti parduotas tuojaus 3 au-gščių murinis namas, akumenu fron-tu, salūnas ir 2 pagyvenimai. N. E. kaptas Western Ave ir 22 Place. At-sišaukite pas savininką: HARTMAN LUMBER CO. 1900 W. 13th St. Phone Canal 1313.

PARSIDUODA namas ir lotas

MRS MARY KIDZA, 955 W. 18th Str., Chicago, Ill. \$50 įmokėt, likusius po \$18 į mėnesį, nuperka 4 kambarių namelį ant 8524 Laflin St. Kai-na \$1950. Pasiskubink.

VAUGHN and MILLER, 140 S. Dearborn St., Room 506.

REIKALAVIMAI

REIKALAUJAM VAIKŲ nuo 14 iki 18 metų. Gera užmokestis ir sy-kiu išmokinimas šio amato. TURNER MFG. COMPANY, 1444 S. Sangamon St., Chicago.

Reikalingas partneris prie teatro su \$100. Geras procentas ir uždarbis. H. F. P., 3218 S. Halsted St., Chicago, Ill.

REIKALINGAS patyręs barzdasku-tis. TAIPGI išsiraudoja arba par-siduoda barzdaskutykla. 1557 Milwaukee Ave., Chicago.

REIKALAUJU 3-jų kriaučių prie "Coaty", 2-jų prie sijonų siuvimo. J. STANATIS, 1611 N. Ashland Ave. Chicago.

Pajieškojimai

Pajieškau Vinco Tamašausko; mažo ūgio, kokių 4½ pėdų, rauplėtas, tam-sių plaukų ir akių, amžiaus kokių 24 metų. Kalba lietuviškai, bent kiek angliskai. Savalkų gub., Ma-rijampolės pavieto, 7 d. išvažiavo iš Dunlop, W. Va., paėmęs \$50 iš bakso. Kas tokį žinot, meldžų duot žinoti jeigu teisingai nurodys gaus \$5.00 atlyginimo. Mano antraštas: B. Tamašauskas, Scarbro, W. Va., Call Box, 5.

Pajieškau Benio Bobrauskos, kuris aplesda-mas Racine išsivežė man prigulinius dai-ktus vertės \$66.25. Kas apie jį praneš, tas gaus \$5. Peter Janušauskas, 818 Prospect St., Racine, Wis.

MOKYKLA! MOKYKLA! Extra vienatinė gvarantuota Liet. Mokykla Angliškos kalbos. 4851 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Yra didžiausia ir pigiausia mokyk-la, duodanti geriausią progą išsimo-kyti anglų kalbos. Dagar ant Town of Lake duodame lekcijas kožnų dieną nuo 9 ryto iki 9 vakare. Virš 200 ypa-tų atsišaukė šiais metais į mūsų mo-kyklą. Delko? Delko, kad tai yra naudingiausia. Nepamirškite antrašo 4851 So. Ashland Ave., Chicago.

MOKYKIS BARBERYSTES. Praktiški Nurocymai. Išmokymas \$25.00. Inrankni duodami. Tri—City Barber College, 606 W. Madison St arba 19 State St., Chicago, Ill.

PIANŲ šveitėjas (polišuotojas) rei-kalingas. Darbas pastovus, gera už-mokestis. Atsišaukite: Steger & Sons Piano Mfg. Co., STEGER, ILL.

SUNKUS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pi-nigai ir ant drabužių. Galima įgy-ti už \$5.00 ir biškį brangiau, siutu ir žieminius plokčius, išėjusius r-mados arba truputį apnešiotus, ver-tės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON, 1415 So. Halsted St., Chicago. II

Telfonai: Ofiso Drover 107; Gyvenimo Drover 6379 JOHN SLOVINEC ARCHITEKTAS Ofisas 4850 S. Ashland Ave Gyv. 2123 W. 51st St., Chicago, Ill.

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA 3106 So. Halsted St., Chicago. Čia gali išmokti angliskai

HANNAS SCHOOL OF MOTORING KURSŲ \$10, \$25, \$50.

Geriausia ir seniausia automobilij mo-kykla, kurioje mokinama dienosmis ir va-karais.

STOCK YARD STATION, 3626—3628 S. Halsted St., Chicago, Ill. Lengvi išmokėjimai

DOUGLAS BATH

Rusiškos ir Turkiškos Vanos Voninės, lyjančios ir marių vandens vo-nios. Taipgi didelė maudyklė (swimming pool) 3514-16 W. 12th St., arti St. Louis Ave ir 1115-17 S. Paulina St., arti 12th St. Kainų Listas

RUSISKA 25c
TURKISKA 75c
VANA 20c
VANA SU DRUSKA 25c

SEREDOMS DEL MOTERŲ

Ofiso ir gyv. Telefonas Cicero 1624

DR. J. J. HOOD GYDYTOJAS IR CHIRURGAS OFISAS: S. E. Cor. 25th St., and 52nd Ave. CICERO, ILL.

Angliskai kalbėti 99\$ IŠMOK 99\$

KAZIMIERAS GUGIS ADVOKATAS

ersikele gyventi naujan butan

3323 SO. HALSTED STREET 2ND FLOOR

Meldžiu dabar savo klientų visokittis teismo ir teisų reikalais kreiptis į mane pažymėtu žemiau laiku sekamais adresa

Iš ryto "Naujienu" Ofiso Dieną miekite! Vakare namie 1840 S. HALSTED ST. 127 N. DEARBORN ST. 3323 S. HALSTED ST. Telephone Canal 1506 Room 1122 Unity Bldg. Tel. Central 4411 Telephone Drover 1310

Tel Yards 4658

The Bridgeport Electric Co.

Atlieka visus Elektrikos darbus atsakančiai ir pigiai Turi 2 Storus 1-na ant 3212 So. Halsted St. Chicagoje 2-ra 1614 W. 47-tos gat., kuriuose parduoda elektriskines ir gazines lampas ir t. t. Kviečia Visus Atsilankyte.

ALFONSAS BARTKUS Savininkas

Drover 7169

PRIE LIETUVIŲ GENERALISKO KONTRAKTORIAUS

Steponas Markunas

Budavoju murinus ir medintus namus. Taisau senus, aplėti "konkritu" fundamentus ir saldvokus. Visus prie namų darbus at- lieka pagal savininko reikalavimą. Dabar laikas apmalyti, jei kas nori budavoti, palmti gera kontraktori.

2459 W. 46th PLACE.

CHICAGO, ILL.

Telefonas Canal 3737

AKUSERKA

Mrs. A. Vidikas

Baigusi Akušerijos Kolegiją; ilgai praktika-vusi Pensylvanijos Hospitalėse ir Philadel-phijoj. Pasekmingai patarnauju prie gim-dymo. Uždyką duodu rodą visokiose ligose moterims ir merginoms. Kalbu lietuviškai, angliskai, rusiskai, lenkiškai ir slavokiškai.

1838 S. HALSTED ST., CHICAGO. (Salia "Naujienu" Redakcijos)

DAKTARAS WISSIG, Specialistas iš seno Krajaus

Gydo visas ligas: pilvo, plaučių, inkstų, puslės, taipgi visas paslaptingas ligas vyrų ir moterų. Jeigu kiti negalėjo išgydyti Jūs, tai ateikite čia, o persitikrinsite patį, jog jis jums pagelbės. Patarimas dykai. Kalba rusiskai ir lenkiškai. Duoda savo gyduoles ir gydo naujausiais elektros įrankiais.

Pagrįžo iš Europos. 1900 Blue Island Ave. kampas 19-tos Gatves, viršuj Banko. Tel. Canal 3263.

KUOMET jieškote pirkti gerų ziedu, laikrodzių, ir šliubiniu ziedu (14 karat) už žemiausią kainą, su geriausia gvarancija, ateikite pas:

H. JOFFEY, Jubilierius

4625 S. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

gali stovėti namuose; šeimos reikalai priverčia ir ją išeiti. Bet kur-gi raktas lieka? Apie tai pasiklauskite inamų, kiekvienas jų žino tą paslaptį. Jis randasi tankiausia tokioje vietoje, kur ir ludikis lengvai surastų... Toks raktų kavoimas, tai vistic kaip ir palikimas jų duryse. Pasitaiko, kad kokiam nors name gyvena po — 10 — 12 šeimynų; tokiuose namuose vagiliams tikras rojus: Kasgi juos ter pažins! Jie gali vogti ir buti nenužurimais.

Todel ar negeriau būtų, jei vietoje kavoimo — įtūmėte ir nupirkumėte tiek raktų, kiek šeimynoje žmonių. Tasyk ir vagysčių lengviau išvengtumėte. Bet užvis svarbiausia — tai atsakymas nuo tos neįsitingos sarmatos. Nelaimėi atsitikus reikia duot policijai žinia ir neatsakyt nuo pagarsinimo laikraštyje. Tas daug pagelbės surasti pavogtus daiktus. P. Griks.

KAS ĮSAKĖ POLICIJAI MUSTI STREIKININKUS.

Aldermano Rodriguez įnešimas išrinkti komisiją suradimui, kieno paliepiu policistai muša žmones, praėjo vakar vakare Miesto Taryboje.

Po to Rodriguez pasakė, kad nereikia verstis visos kaltės ant policistų. Jie darbuojasi sveltima paliepiamais. Kaitininkų reikia įieškoti žiurint augščiau. Nes, esą nemažai randasi policistų, kuriems nepatinka jų dabartinės pareigos — dautyti nekaltus žmones. Spėkų išduodančių policistams paliepiamus mušti streikininkus reikia įieškoti kur nors policijos viršininkų ofisuose, arba net augštesnėse miesto administracijos įstaigose. Policijos žiaurumų tyrinėjimui komisija privalo surasti.

RUBSIUVIŲ STREIKAS.

Rubsiuvių streikas yra jau išsiplėtojęs. Daug mažesniųjų firmų pasirašo po unijos reikalavimų, pripažindamos uniją ir 48 val. darbo savaitę. Taipgi pakeliama ir algos nemažiau desimties nuosimčių.

North West miesto dalyje streikininkai savo susirinkimus laiko Wicker Park salėje ir Walsh's salėje.

Pauedėlyje čionai kalbėjo drg. P. Grigaitis, "Naujienu" redaktorius. Savo kalboje jisai nurodinėjo svarbą darbininkiškos organizacijos ir reikalinguma vienybės, kad laimėjus unijos pripažinimą per darbdavimus. Jojo kalba pilnai patenkino klausytojus, ką liudijo gausūs aplodismentai. Kalbėjo taipgi ir Jacob Panken, kuris padarė gana gily įspūdį į susirinkusius. Žmonės buvo ant tiek sudirinti, kad per ištisas penkias minutes tęsėsi triukšmingi aplodismentai. Nors jisai savo kalboje vien šaltus faktus išdėstinėjo, bet jie taip atsiliepė į žmones, kad iki augščiausio laipsnio sudirino juos. Lenkiškai kalbėjo Elban, rubsiuvių organizatorius iš New Yorko.

Kiek matyt, tai žmonės turi pakaktinai energijos, kad vesti ir laimėti savo kovą. Jie pilnai įsitikinę, kad teisingi jų reikalavimai turės but išpildyti, nežiurint, kad policijos žiaurumas pereina visus žmoniškumo ribas. Korespondentas.

S.P.L. SK. 29 WARDOS SUSIRINKIMAS

Uedėloje, spalio 3 d. įvyko S. P. L. S. viršminėtos wardos

susirinkimas. Tarpe įvairių klausimų ilgiau apsisotota ant klausimo susivienijimo šiosios wardos su L.S.S. Susirinkimas pripažino, kad galutinai išrišimui to klausimo reikalinga yra konferencija visų S. P. Liet. Skyrių. Todel S. P. L. S. 29 wardos duoda įnešimą sušauktį visų S. P. Liet. Skyrių konferenciją kaip galima greičiau.

Iš savo pusės, 29 warda palaria padaryti tai nedėloje, 24 spalio, Chicagoje. Sekretorius.

Teisėjas Haldom paskirė buvusiui policininkui Charles Simmons palaiso namus nuo vienu metu iki gyvos galvos. Simmons kaltinamas mušimu saryšyje su mirtim Hyman Jacobs, 70 metų amžiaus, kuris, kaip sakoma, nuo to persiskyręs su šiuo pasauliu.

I. Gauoda namuose, 773 Polk St., ką tik nekilo gaisras. Vėjas nutraukė nuo lango langtęsę ir užputė jį ant ugnies gazolininio pečiuko, kuris tuo laiku kurenosi. Langtiesė užsidegė. Visa šeimyna išsigandus jau buvo išbėgusi ant gatvės.

Martin Schroeder, policistas, apipletas. Trijs banditai atėmė iš jo revolverį ir 5 dolerius pinigais.

Alex Songalo, 2317 W. 48 str. areštuotas. Ugnegesiai atrado užsidegus jo namus trijose vietose.

Pundas šieno griudamas kuteje užmušė Julijus Ziehmman, 74 m., gyvenantį, 2718 Elston Ave. Ziehmman tarnavo U. S. Brewig Co. bravare.

John Dadakowskis, savininkas keptuvės, 1438 So. Racine Ave. Kaltinamas su sušaudęs pačios paveikslą. Pati delei to reikalauja perskryrų.

Tris nežinomi vyrai iššaukė laukan Sam Ferrera, 722 Bunker str., iššovė jį tris sykius ir pabėgo. Ferrera vargiai beįgis.

Henry Dubinski, 2745 N. Mozart St. sužeistas galvon. Perskelta kaušas salione Frank'o Parzycz, 903 N. Racine Ave. Tris areštuoti.

David Grieze, 64 57 Aberdeen St., nupuolė nuo 30 pėdų augštumos. Mirs.

Hammond elektrikinis karas sužeidė Mrs Malachi Brennan, ir jos kudiškį, kurį ji nešė ant rankų 6615 So. Park St. Moteriškė, manoma, pasveiks. Kudiškis veikiausia mirs.

D. A. Connel, 63 metų, 1606 E. 55 St., negalėdamas gauti kokaino nusizudė.

Septynios ypatos Scienkowskio šeimos, 1214 W. Chicago Ave. netoli mirties; trylika kitų žmonių užnuodiję. Pavalgė nuodingų grybų.

Charles G. Dawes, prezidentas Central Trust Company of Illinois, paskelbė, kad jis gaus daugelį grąsinančių laišku delei savo pasizadėjimo paremti talkininkų paskotą iš minėto banko pinigų dalimi. Jojo

namai Evanstone dabojami policijos. Taip jau dabojava ir minėta augščiau banka. Dugelis bankų atsisako prisidėti prie paskolos parupinimo.

Nuo nelegališkos operacijos mirė Miss Woodruff, mergina 23 metų, gyvenanti 3156 Calumet Ave. Saryšyje su ta mirtim suimtas tulas J. Harris, vieno vidurmesčio restoranų patarnautojas, kuris, kiek laiko prieš merginos mirtį ją atlanke. Daktaras allikės operaciją d nesurastas.

Mrs Clara C. La Gere gavė divorsą. Teisėjas Charles M. Foell be to nusprendė, kad josios vyras turės paskirti jos užlaikymui — \$3,500. Kalbama moteriškė skundė savo vyrą, kad jis gevyngas su tula H. Miller.

Dr. K. Michaluskas O.D.
Egzaminuota akis ir priskiria akinius, 3303 S. Morgan str. įėjimas į juberierių krantuve; Norintįs pirkti laikrodėlį arba šluobinius žiedus, meldžiu užėiti pas mus.

Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėliomis pagal sutarimą.
4712 So. Ashland Ave. arti 47-tos gatvės.

Gyvenimas 5119 W. 23rd St.
Dr. Florian C. Ostrowski
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos: 9—11 išryto; 2—4 po piet; 7—9 vakare.
OFISAS: 3910 S. 48th Court.
Tel. Cicero 2173

Pranešimas

Iš priezasties uždarymo salinių nedėliomis, mes norime pranešti, kad visi orderiai duoti mums prieš Subatos vakarą, bus pristatomi pirm nedėlios.

Jeigu jūs norite butelį arba galioną vyno ar degtinės, arba keisą alaus, priduk savo orderį anksti, taip kad mes galėtum tuojaus pristatyti. EXPORT TYPE ALUS keisais 90c. MALT TONIC ALUS keisais \$1.60. WEXBERG'O DEGTINE, gal. \$2.00. CALIFORNIA PORT vynas, gal \$1.00. Mes pristatome bile kur. Specialės kainos duodamos vestuvėms, krikštynoms ir baliams.

WEXBERG'S
1906 S. Halsted St. Chicago.
Tel. Canal 1770

TURKISH TROPHIES
Rukytojai
TURKISH TROPHIES
Cigaretų penkiolika metų atga
yra rukytojai
TURKISH TROPHIES
Cigaretų šlaidien!

Išdėloja augščiausius rusius Turkish ir Egyptian cigaretu Pasaulij

Naujas Išradimas

Geriausios gyduolės prašalinimui spogu, nuo išsiskikimo, nudegimo, arba susižeidimo. Šios gyduolės vadinasi Jellyline. Prisiųskite 50c, o tuojaus aptursite bonkų panėginimui.

Patarimus duodu dykai.
PROF. UHL, Chiroprodistas,
21 E. Van Buren St., vakarais:
... 6242 Halsted St., Chicago.

Gražus Vakaras

Gražus viešas vakaras parengtas S. L. A. 208 kuopos 10 d. spalio, 7 val. vakarų — "Mildos" svetainėje ant antrų lubų. Kviečiame visus kuoskaitlingiausius.

Su pagarba,

MOTERŲ KUOPA.

LAIVAKORTES I LIETUVA

Parduodame laivakortes iš Lietuvos ant laivų, kurie plaukia tiesiai į New York, neklindant karės užimtų jurų. Taiigi keliai visai saugūs.

SIUNCIAME PINIGUS IR LIETUVA pigiausiomis kainomis. Imame pinigų atsakomybę. Pristatome kvitą su paršu apturėjusio.

Central Manuf. District Bank
1112 W. 35th Street, Chicago, Ill.

(Valdžios prižiuriamas Bankas)
Jo turtais yra su viršum
\$1,800,000.00
Kreipkitės raštu ar ypatingai Visokias žinias maloniai suteikiam.

Bankinės Valandos:
9 ryto iki 4 po pietų;
Subatomis iki 9 vakare.
Telefonas: Drove 6310 Mr. Petratia.

Nukopijuojam, padidinam ir įremuojam. Paveikslius imame dionomis ir vakarais.

MAYNE'S STUDIA
PAVEIKSLŲ FOTOGRAFIJA

5046 W. 25th St., kampas 51st Ave Cicero
Filmos padaroma Atspaudinama.

MILDA TEATRAS

Halsted ir 32-ra gatvė.

VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI
Vodeviliaus pėrmains: Pan, Ketvė ir Subatoj. Paprastom dienom pėrmains floras 10c, Balkonas 5c. Subatos vakarai ir nedėliomis pėrmains floras 15c, Balkonas 10c.

GERA PROGA LIETUVIUI!

Parsiduoda CEVERIKU taisyimo, naujų dirbimo ir valymo vieta. Biznis labai geras, galima padaryti didelius pinigus trumpa laika. Patariu tą biznį pirkti ir nemokančiam to amato, nes as į trumpą laiką išmokysiu.

Parsiduoda ant lengvų išmokėjimų, greitų laiku. Priežastis pardavimo — savininkas serga. Kreipkitės laišku: THE SHOE SHOP.

322 Mulberry St., Rockford, Ill.
Telef.: Old 2382; new., 14162.

STREYSMANO KEPTUVĖ
Pyragai del vestuvių ir Balių musų speciališkas.

4809 S. Loomis St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 2703

Dr. Ramser

AKIŲ SPECIALISTAS

VICI VICI

Prirenka visiems tinkamus akinius, egzaminuoja ir patarimus duoda dykai. 786-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave., 2-ros lubos. VALANDOS: Nuo 9 išryto iki vakarui. Nedėliomis nuo 9 išryto iki 2 pop ietų.

Phone Monroe 1722

Dr. Chas. H. Hair
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
740 Madison St., Room 232, Chicago.
Kampas Halsted street.

Tel. Humboldt 97

J. C. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
Veda civiliškas ir kriminališkas bylas visuose teismuose. Daro ir peržiuri visokius dokumentus ir popierus.
Valandos: 3-5 po piet; 6:30-4 vakar.
1566 Milwaukee Ave., arti Robey gtv.

Tel. Haymarket 6212.

Dr. W. Yuskiewicz
Lietuviškas akių gydytojas
Kas turi skaudančias akis arba silpnas ar galvos skaudėjimą, atsilankykite pas
DR. W. YUSKIEWICZ
1024 Milwaukee Ave.

Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 popiet.

Dr. G. M. Glaser

Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St., kėrtė 32. Chicago.
Specialistas ant

Moterišku, Vyrišku ir Vaikišku
Taipgi Chronišku Ligu
Ofiso valandos:

iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8:30 vakare. Nedėliomis vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687

Tel. Drove 9693.

DR. A. A. ROTH
Rusas Gydytojas ir Chirurgas.
Specialistas Moterišku, Vyrišku, vaikų ir visu chronišku ligų.

Valandos: 10—12 rytų, 2—4 po piet ir 6—8 vakare. Nedėliomis 10—1 po pietų.

3358 So. Halsted St., arti 34 St. CHICAGO, ILL.

J. AUERBACH, M. D.
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas ir Gyvenimas: 2157 W. 21st St.
Valandos: 8—10 išryto ir 3—7 vakare; nedėloj 9-12 išryto. Phone Canal 207.
Ofisas 1001 S. Paulina St. Valandos: 10—12 išryto ir 8—9 vakare.
Phone Seeley 1735

Dr. A. A. WHAMOND
CHIRURGAS
Roberts Burns'o ligonbutij, 3807 Washington Boul.
Pasiteiravimo valandos ligonbutij, nuo 10 iki 11 išryto.

Ofisas: 3955 W. 12th St.
Valandos: Nuo 2 iki 4 po piet ir nuo 6 iki 8 vakare. Tel. Lawndale 5718

DANTIS, DANTIS
Specialistas dantų traukime.
Atėkite į mano ofisą persitikrint, jos naujausia ir tvirčiausia darba su gvarančija 10 metų gaunama papiginta kaina.

22 k. Karunos ant trumpo laiko po \$4.00
DR. N. SCHRAYER, Dentistas,
866 Milwaukee Ave. Inėjimas iš Racine Av.

Tel. Monroe 3311

DR. A. PIETRZYKOWSKI

Gydo vyrų, moterų ir vaikų lytiškas ir kraujio ligas.

Ofiso valandos: 9 iki 11 išryto; 5 iki 9 vakare; nedėliomis 10 išryto iki 1 po piet.

866 Milwaukee Ave, kampas Center Ave. Chicago, Ill.

Phone Rockwell 3412

A. R. OHMAN, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2754 W. 22nd St. kampas California Ave. CHICAGO.

Ofiso valandos: Kasdien nuo 2 iki 4; nuo 7—8:30 p. m. Nedėliomis 10—12 išryto.

DR. J. KASZYNSKI

Residencija 4552 So. Ashland Ave.
Telephone Yards 1106
Ofiso valand.: nuo 8 iki 10 išryto, nuo 1 iki 3 ir nuo 6 iki 8 vakare.

E.F. Alstrom, M.D.

VALANDOS: 10 iki 12 pietų; 1—2 ir 7—9 vakare. Tel. Cicero 64.
1243 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

LUMBERIS NAUJAS IR ISANTROS RANKOS

BUDAVOJIMO MATERIJOLAS.

LENTOS, STULPAI IR T. T.

Taipgi maliava, duris, langai, popiera stogams dengti, vntis ir visokių kitų reikalingumų prie budavojimo.

CARR BROS. WRECKING CO. INC.

PHONE YDS. 1294

3003 TO 3039 SO. HALSTED ST.

10 Labai puikių dovanų visai dykai ir gva DYKAI

rantuotas 7 šuvių revolveris

Specialė auka — Kiekvienas, kuris pirkė laikrodį nuo mes dabar, tai gaus šias 10 dovanas absoliutiškai DYKAL. 7 šuvių revolveris, padarytas iš geriausio plieno, minkietų spintos, britva, padarytas iš angliško plieno, dustas, šepelis, graži salikams spilka ir pulkus lenciugelis. Pristigk mums tikrai į anparinimus su 20c rankpinigių, ir mes tuojaus prisijusim jums per express arba per krašą del peržiurėjimo šias dovanas, ir labai puikių gvarantuojam ant 20 metų laikrodėlių.

Vyru moterų, labai gerą laikrodį del kurio musų kaina yra nužeminta tik iki \$5.95. Jeigu užgundintis juo, ir jus esate tikri, jog galite sulypint su 11-akmenų — \$25.00 laikrodžių, ir kad tos dovanos yra geriausio tavoro, tai pasilik j sau. Jei ne, jus galit į sugrąžint, o mes prisijusim jūsų pinigus. Pamatykit šį laikrodį ir šias dovanas, pirm negu pirkis kitur. Mes žinom, jog jie jums patiks. Siųskite savo orderį dabar. Adresuok šiaip:

UNION SUPPLY CO, Dept. 28,

ST. LOUIS, MO

Specialė auka — Kiekvienas, kuris pirkė laikrodį nuo mes dabar, tai gaus šias 10 dovanas absoliutiškai DYKAL. 7 šuvių revolveris, padarytas iš geriausio plieno, minkietų spintos, britva, padarytas iš angliško plieno, dustas, šepelis, graži salikams spilka ir pulkus lenciugelis. Pristigk mums tikrai į anparinimus su 20c rankpinigių, ir mes tuojaus prisijusim jums per express arba per krašą del peržiurėjimo šias dovanas, ir labai puikių gvarantuojam ant 20 metų laikrodėlių.

Vyru moterų, labai gerą laikrodį del kurio musų kaina yra nužeminta tik iki \$5.95. Jeigu užgundintis juo, ir jus esate tikri, jog galite sulypint su 11-akmenų — \$25.00 laikrodžių, ir kad tos dovanos yra geriausio tavoro, tai pasilik j sau. Jei ne, jus galit į sugrąžint, o mes prisijusim jūsų pinigus. Pamatykit šį laikrodį ir šias dovanas, pirm negu pirkis kitur. Mes žinom, jog jie jums patiks. Siųskite savo orderį dabar. Adresuok šiaip:

UNION SUPPLY CO, Dept. 28,

ST. LOUIS, MO

DR. WEINTRAUB

EUROPOS SPECIALISTAS

VYRŲ IR MOTERIŠKŲ LIGŲ

UŽSIENIŠKŲ IR CHRONIŠKŲ

JIS KANTIEJI gerą daktarą, turintį 23 metus praktikos gydyme įvairių vyrų ir moterų ligų, testrepiu priimanas. Reiziant, kaip ligai sugrąžinti, naudindas ligas has pasiterinti pas mane. Mano ofisas aprūpinas geriausiais aparatais ir elektrikos mašinomis ligoms egzaminuoti ir gyditi. Duodu sąžiningą nuomonę apie ligonio stovį, ir jeigu apsimoni gyditi, tai gyduo iki visai išgydau.

MOTERŲ LIGOS
Nugaras ir galvos skaudėjimai, nereguliariskumai, ar butų tik praskaidę, ar užsisėdę, gydas pasekmingai. Nervinumas, migrena, vyriškų mūsių įėjimas ir kitas ligas išgydu greiti.

Kraujo užstumdijim, kuris paliecia kaip vyrus taip ir moteris, gyduu nauja Europine metode. Planų skaidiną, šerimą, skaudulius išgydu greiti laiku. Kepenų, pilvo ir plaučių ligas gyduu pasekmingai.

PATARIMAI DYKAI Valandos: kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Utaraininkis. Ketvergais ir Subatos KAINOS NEDIDELĖS. mis nuo 9 iki 7 vakaro. Nedėliomis ir kitais šventadieniais nuo 9 ryto iki 11 vak.

E U R O P E 36 W. RANDOLPH STREET

DR. WEINTRAUB SPECIALISTAS KAMPAS DEARBORN, ANTROS LUBOS

VYRAMS TIKTAI

PATARIMAI LYDPA

Jus galite pasiteiranti su Dr. Ross absoliutiškai dykai, apie bile kokią ligą ar silpnumą. Jo teisingas ir sąžiniškas gydymas yra pasekmingiausias ir išgydė šimtus. Jo medikališka isteicia gyvuoja jau dvidešimt metų. Geriausios Europiškos ir Amerikoniškos metodos. Kalbama Lietuviškai. Gražianiai išaišyti ofisai; naujausi instrumentai; geriausios gyduolės.

Atėik šlaidien ir prisidėk prie pulko pacientų, kurie pasakys jums kaip pasekmingas yra mano gydymas.

Vyrai budami apimti nerviškumo, turėdami mažą atmintį, liudnumą, sirgulavimo, netekimo drąsos, skausmų, galvos skaudėjimų, kraujio užstumdijimo, skaudulų, širdės drebejimo, vidurių suirimo, kepenų ligų, reumatizmo, inkstų arba kokių kitų chronišku ligų ar nusilpėjimų, atėik pas specialistą, kuris greitai pralins visus tuos negerumus.

Šitie dalykai yra pasekme palaidaus gyvenimo arba nusidėjimo prieš sveikatos įstatymus, kas suėda kuno spąstus ant pirmos paturos pažinti. Jums nieko nekaštuos atėiti ir dažinoti apie mano teisingą gydymą. Aš garsinuosi, delto, kad tai yra teisingu ir neadingu patarti žmonėms, kur jie gali rasti pasekmingą gydymą. Atėik, įgyk savo sveikatą, vrturumą, gyvumą, kokią turėdai pirmiau. Jeigu kiti to nepadarė, tai jus padarysite ir atėik draugiskai ir atvirai pasikalbėkite. Jus busite priimti maloniai ir teisingai. Atėik pas specialistą, kuris yra užtvirtintas Illinois valstijos gydyti visokias ligas. Atėik ir buk išgydytas kaip ir šimtai kitų.

DR. B.M. ROSS

35 SO. DEARBORN ST.,

Kampas Monroe, Crilly Stedding

Irakievėlė ant ant 4-to aukšto

Valandos: Kasdien nuo 9 iki 4, Nedėloj nuo 10 iki 1; taipgi Panedėlyj, Seredoj, Pėtnėloj ir Subatoj vakarais nuo 7 iki 8.